

65. évf., 2011. V. 5., ára 50 dinár

16

Jó Pajtás

MÁJUS 5. EURÓPA NAPJA

esa

MILE-HIGH SKYSCRAPER

Saudi's Kingdom Tower to double man-made height record

Aspiring members of the mile-high club someday may be able to just take an elevator ride. Saudi Arabia has just green-lighted construction of a skyscraper in the coastal city of Jeddah that will tower more than 1,000 feet above the Persian Gulf and the surrounding desert. The Kingdom Tower, engineered with a precast concrete structure at the top to help it flex against wind, will cost \$40 billion and contain apartments, offices and a mall. The tower will represent a quantum leap to the mile-high era's crown in building the world's tallest building. The current title-holder, Dubai's Burj Khalifa, stands 2,700 feet.

— Charlie Leifer

SCROLL TO SEE MORE

Mérföldnyi magas épület

Egy mérföld magas toronyházat akar építtetni Szaúd-Arábia. Az 1609 méter magas épület a világ legébeszökőbb háza lesz 275 emeletével. Kétszer múlja „felül” a jelenlegi felhőkarcoló-rekordert, a Dubajban lévő Burdzs Kalifát. A megépítés költségét 13,6 milliárd euróra teszik. A finanszírozó a szaúdi királyi család, a tervezési munkát egy amerikai cég, az Adrian Smith+Gordon Gill Architecture kapta, ugyanez volt felelős a Burdzs Kalifáért. Az épületben több szálloda, iroda, luxuslakosztály és bevásárlóközpont is lesz – adta hírül a brit Metro újság.

A 7 képe

Tavas van, a természet megújulásának ideje. Egy szemfüles természetfotós bájos pillanatot kapott lencsevégre: egy madármamát, hátán az utódokkal! Anya csak egy van...

Körzeti nyelvtanverseny magyar nyelvből

2011. április 16-án, szombaton délelőtt 10 órai kezdettel tartották meg a Szerbiai Oktatásügyi Minisztérium és az újvidéki Magyar Tanszék által szervezett anyanyelvi vetélkedőt magyar nyelvből. A márciusi községi verseny után, amelyet Nemesmiliticsen tartottak, a körzeti verseny következett, melynek helyszíne a doroszlói Petőfi Sándor Általános Iskola volt. A verseny házigazdája Klem Valéria iskolaigazgató volt.

Apatin, Zombor, Hódság és Kúla község legjobbjai mérték össze tudásukat: minden résztvevőnek egy húsz feladatból álló tesztlapot kellett kitöltenie, melyeket a nyugat-bácskai körzet magyartanárai javítottak és pontoztak. A versenyen legtöbb 20 pontot lehetett elérni.

Összesen 30 résztvevő érkezett iskolánkba szombaton a zombori, a bácskertes, a szilágyi, a bácsgyulafalvi, a gombosi, a bezdáni, a kúlai, a nemesmiliticsi, és természetesen a doroszlói iskolából. A legjobbaknak az alábbi tanulók bizonyultak.

5. osztály

- I. hely: Uri László, Zombor (18 pont)
- II. hely: Langbajn Leonard, Zombor (16,40 pont)
- III. hely: Guzsvány Szilvia, Bácskertes (14,20 pont)

6. osztály

- I. hely: Grecs Adrianna, Nemesmilitics (16,20 pont)
- II. hely: Major József, Bezdán (16 pont)
- III. hely: Bagi Brigitta, Nemesmilitics (13,95 pont)

7. osztály

- I. hely: Mészáros Mónika, Zombor (17,50 pont)
- II. hely: Antalovics Krisztián, Szilágyi (17 pont)
- Huszár Anikó, Doroszló (17 pont)
- III. hely: Gellér Éva, Doroszló (15,30 pont)
- Molnár Csilla, Bácskertes (15,20 pont)
- Mózer Erik, Gombos (15,10 pont)

8. osztály

- I. hely: Uri Annamária, Zombor (20 pont)
- II. hely: Baló Bianka, Bácsgyulafalva (19 pont)
- III. hely: Horvát Zsófia, Szilágyi (18,60 pont)

A körzeti verseny legjobbjai részt vehetnek majd a köztársasági nyelvtanversenyen, amelyet május közepén tartanak a szabadkai Széchenyi István Általános Iskolában.

B. I.

Majálisozás a Gyöngyszigeten

A május elsejéről azt hiszem, mindannyiunknak az erdő, a madárdal, a rügyező fák, az orgonaillat, a kirándulás, a jókedv, a vidámság jut az eszünkbe. Hívhatjuk tavaszünnepnek is.

Eredetileg a munkásság nemzetközi ünnepe a nyolcórás munkanapért folytatott harcban született, de a májusfa, a vidám fölvonulás és az azt követő multság az ókori istenségek tiszteletére rendezett ünnepeket idézi a mai napig.

Emlékszem, valamikor a fúvószenekear ébresztett bennünket, hogy aztán kimenjünk a természetbe, a Tisza partra, hogy ott ünnepeljünk. Igazi népiünnepély volt.

Manapság is ünnepelünk, s hogy hogyan, elmeséli a bácsföldvári Svetozar Marković iskola hetedikesei: **Radatovics Szilárd, Kovács Szilárd, Ragács Emese, Vraga Henrietta, Székely Zsófia, Rózsa Lilla, Mák Szilárd és Péter Roland.**

Szinte mindannyian a Tisza holtágához, a Gyöngyszigetre szoktak menni május elsején. Nagyon szép ott, volt, aki a gyümölcsösben állította föl a sátrat, mások meg a víkendháznál szórakoztak.

– Roland, K. Szilárd és R. Szilárd nagyon szeretnek pecázní. Tagjai a helyi Šaran horgászklubnak, s nemcsak május elsején, hanem versenyszerűen is járnak horgászni.

– Három napig kint voltunk a május elsejei ünnepekben – kezd a mesélésbe R. Szilárd –, s sokat pecáztunk. Azért vittünk szendvicseket is arra az esetre, ha nem fog-nánk elegendő halat. Reggel mentünk, este jöttünk haza. A stégről pecáztunk, s valahogy beleestem a vízbe. No, nem a nagy hal húzott bele... Szerencsére a Gyöngyszigetenél nem olyan hideg a víz, jó idő volt, s megszá-ritottam a ruháimat. Jól le is égtem... Azért

fogtunk a barátommal vagy húsz halat. Nagy öröm halat fogni.

– Én már helyezést is értem el a versenyeken – emlékezik vissza K. Szilárd –, jártam versenyre még Magyarországra is. A május elsejéket mindig nagyon várom, mert akkor is sokat horgászunk. Mindig a szüleimmel sátorozunk. Egész nap kint szoktunk lenni. Most is korán beettem kukoricával, halkajával. Így sok halat fogtam. Volt köztük még egy ponty is. Ebédre mégse halat sütött anyukám, hanem csevapot. Később a halakból bográcsost főztünk, meg sütöttünk is belőle. A tatám is nagy horgász, a Tiszán fogott már nagy harcsát is. Én is fogtam már háromkilós pontyot...

Roland is versenyszerűen pecázik, tagja a Šaran horgászklubnak, s volt már hatodik is a versenyen. De a május elsejéket nemcsak a horgászás miatt várja...

– Mi traktorral szoktuk kivinni a szüleimmel a cuccot a gyümölcsösünkbe – meséli Roland –, még a csónakot is visszük. Van motorom, s a barátaimat megmotoroztattam. Egész a kastélyig elmentünk. Pecáztunk is, kisebb törpeharcsákat fogtunk. Közben a bográcsban főtt a paprikás... Jó volt a hangulat.

Sok emlék fűzi Emesét is a Gyöngyszigethez. Kiskora óta oda járnak majálisozni.

– Emlékszem – kezdi Emese –, kicsik voltunk a tesómmal, s csónakázás után benne maradtunk a csónakban. Lehettem vagy hároméves, Gergő meg öt. Nem volt kikötve a csónak, én meg belöktem a vízbe Gergővel együtt. Vitte az ár, távolodott a parttól... Nagyon megijedtem. Szerencse, hogy a szomszéd lent volt a parton, meglátta, s utána ment csónakkal. Mostanában a barátnővel töltjük a május elsejét, most is rostélyoztunk, röplabdáztunk. Kimentünk a határba, fényképeztünk. Jól elszórakoztunk.

Henrietta, Lilla és Zsófi együtt majálisoztak Zsófiék gyümölcsösében.

– A gyümölcsösben töltöttük a május elsejét – mondja elsőként Henrietta –, s jó buli volt. Már az előkészületeken is jól elszórakoztunk, sokat nevtettünk. Előző nap levágtuk a fűvet. Nem mindig sikerült beindítani a fűnyírót. Ezen is jókat derültünk. Végül azért csak levágtuk. Három napig voltunk kint. Első nap föllállítottuk a sátrat. Kilencen voltunk, hat lány és három fiú. A legnagyobb gond az volt, hogy nem tudtunk tüzet rakni. Mindig elaludt. Végül azért csak megsütöttük a pljeszkavicát. Igaz, egy kicsit angolosra sikerült.

– Anyu hozott kenyeret, vizet, meg ami kellett – folytatja az élménybeszámolót Zsófi –, mert mi bicajjal mentünk ki reggel, s este jöttünk haza. Másnap húst sütöttünk. Már belejöttünk a tűzrakásba, s jobban megsült, mint előző nap. Még csigát is sütöttem. Kanálban. Délután elmentünk más sátorlakókat is meglátogatni, persze, a szimpátiámat is... Megkínáltak bennünket finomságokkal, még tortát is kaptunk... Elég meleg volt a víz, voltak, akik meg is fürödtek.

– A harmadik napon is rostélyoztunk – kapcsolódik a beszélgetésbe Lilla –, ekkor már tapasztaltabbak voltunk. Sokat szórakoztunk, s mivel nagyon meleg volt, műanyag poharakkal vizet vittünk a Tiszából, s locsoltuk egymást. Majd elmentünk meglátogatni más társaságokat, köztük a szimpátiámét is...

– Én is meglátogattam a mamámékat – teszi hozzá M. Szilárd –, ugyanis anyukámékkal majálisoztam, de a mamáéknak voltak németországi és luxemburgi vendégeik, s finomabbnál finomabb kajákkal kínáltak. Később elmentünk megnézni, mennyi halat fogtak ott, ahol a pecaversenyt tartják.

Koncz Erzsébet

Kalandozás a vadasparkban

Különleges élményben volt részük a szabadkai Majsai Úti iskola tanulóinak, hiszen ez az iskola is egyike volt azoknak, amelyek részt vehetett a Szegedi Vadaspark és a Palicsi Állatkert közös programjában. A program pedig nem más, mint egy félnapos kirándulás volt, melynek keretében a magyarországi gyerekek a palicsi, a szabadkai gyerekek pedig a szegedi állatkertbe látogattak el, ahol kissé rendhagyóan fedezték fel a parkot és ismerkedtek az állatokkal.

A szeles idő ellenére is jó hangulatban indult meg a szegedi kaland, hiszen a vadaspark különböző pontjaira kellett eljutni, ahol feladatok, próbák és élmények várták a gyerekeket: lajhárként másztak a kötélén, célba dobáltak, nyomoztak, simogattak és sokat tanultak. A tájékozódás sem volt olyan egyszerű, hiszen az ismeretlen felfedezéséhez térképet kellett használni, és könnyen el is tévedhetett az ember.

A vadasparkbeli élményekről az iskola negyedikesei, **Mészáros Dominik, Domonkos Dominika, Kovács Nikoletta, Hallai Szájlér István** mesélnek most nektek.

– Sok játékban volt részünk Szegeden, elmentünk a játszótérre, megnéztük az oroszlánok etetését, és nagyon tetszett, hogy nem csak körbesétáltunk, hanem feladatok is voltak, meg az állatokról is meséltek nekünk. Egyszerre volt tudományos és szórakoztató, meg tanultunk is. Egészen más így tanulni, mint az iskolában, érdekesebb, és jobban megjegyezzük, amit itt hallunk. Nekem a bátorságpróba

tetszett a legjobban, amikor meg lehetett fogni a kígyót, a levelibékát és a teknőst. A legfélelmetesebb a kígyó volt, de tényleg nem volt rossz érzés hozzáérni, és már nem viszolygok tőlük. A békákat eddig is szerettem, azoktól nem kell félni. Az állatok közül az oroszlánok tetszettek a legjobban – mondja Dominik.

Dominikának is nagyon tetszett a kirándulás, a feladatok könnyűek és érdekesek voltak, sok állattal találkoztak, és bőven volt látnivaló is.

– A bátorságpróba volt a legizgalmasabb, szerintem nagyon aranyosak voltak az állatok, a békát meg is mertem fogni, a kígyót pedig megsimogattam. Kicsit nedves és hideg volt a béka érintése, de más szemmel nézünk most már rájuk, hiszen nagyon hasznos állatok, mert pusztítják a szúnyogokat. Mesélték, hogy könnyen felborulhat a tápláléklánc, mert ha kiirtják a szúnyogokat, kevesebb lesz a béka, és a gólyáknak is kevesebb táplálékuk lesz, a kígyó pedig elpusztítja a rágcsálókat. Nekem sikerült felfedeznem az állatokban a szépséget is, és egészen más így tanulni. Nagyon tetszik a vadaspark, mert természetközeli az állatok környezete.

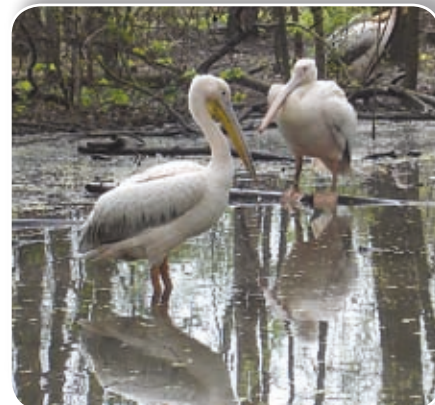
– Nekem is a bátorságpróba tetszett a legjobban, a kígyó még a nyakamban is volt. Fura érzés volt, kicsit hideg és érdes volt a bőre, de nem volt nyálkás – meséli Niki az élményeit.

– Sok újat tanultam, például miközben néztük az oroszlánok etetését, meséltek róla, hogyan élnek, láttam olyan állatokat, amik a palicsi állatkertben nincsenek, például a szurikátákat. Tetszik a vadregényes környezet is. Érdekes dolog, hogy külföldre mentünk egy állatkertbe, de nagyon vártam már az indulást. Az állatnyomozó feladtból is sokat tanultunk, az erdőben meg kellett találnunk a széthagyott tárgyakat, tollat, szőrt, kígyóbőrt, csontokat és az ember által eldobott hulladékot, és arról beszélgettünk, miért ártalmas például az üveg vagy a műanyag a természetben.

István szerint is a bátorságpróba volt a legizgalmasabb, hiszen a kígyóval a mindennapokban nem nagyon találkozhatnak.

– Sokan nem szeretik a kígyót, békát, de szerintem aranyos és hasznos állatok és különleges élmény volt megérinteni őket. Nagyon érdekel az állatvilág, sok dolognak utánanéztem már, ezért nem sok újat hallottam, de nagyon jól éreztem magam. Az oroszlánokat még nem láttam évés közben, de ilyennek képzeltem el őket, elég veszélyesek voltak. A szurikáták is érdekesek voltak, csak azt gondoltam, hogy nagyobbak. Palicsra is járunk az osztállyal, és az állatkertben tanulunk, de ott feladatlapokat kapunk, vagy állatokról nézünk filmet, itt Szegeden azért egészen más volt, biztos, hogy így sokkal többet megjegyeztünk. Nagyon örülnék, ha itthon is lennének hasonló programok.

Sztojánovity Livia

Örök megújulás

Vérehulló fecskefű

Bármilyen időjárási frontok érkeztek kora tavaszal a hidegebb tájakról, a nagy léptekkel közeledő igazi tavaszt többé már semmi sem tarthatja vissza. Duzadó rügyek ülnek a fák ágain, az erdőszélre sárga foltokat rajzolnak a virágzó sombokrok, a fák alatt virít az odvas keltike és a vérehulló fecskefű. A tisztásokon áttelelt lepkék repülnek, a magas bükkök törzsébe vájt régi harkályodúk közelében szerelmesen búgnak a már februárban hazatért kék galambok.

Hajnalban és az alkonyati órákban az énekes rigók koncertjében gyönyörködhetünk, és már észak felé húztak a titokzatos életű, hosszú csőrű madarak, az erdei szalonkák.

Április végén, május elején már messziről zöldell a kilombosodott erdő, hangosan csatognak az Afrikából megtért fülemülék, a legelők tocsogói körül nászruhás pajzsoscankók vívnek látszólag véresen komoly, a valóságban inkább játékos, ártalmatlan párharcokat. Újra halljuk a nagy pólingot szép, bugyborékoló nászhangjait, miközben a nagy kócsag és a nyári ludak már tojásokat melengetnek, az utóbbiak akár már sárga pihés fiókáikat vezetgetik. A csendes alkonyi órákban messzire száll a zöld levelibékák hangos, nemegyszer több száz tagú kórusának hangja, amit andalítóan fest alá a vöröshasú unkáék halk, lehetetlen muzsikája.

Május a legszebb és leggazdagabb tavaszi hónap. Az erdőben a lombkoronából szól a sárgarigó (régies nevén: aranymálinkó) gyönyörű „huncut a bíró” flótája, hangosan kiáltozik a kakukk, és felébredt hosszú téli álmából a hétalvó nagy pele is. Bármerre nézünk, erdőn, mezőn vagy a vizek, nádasok környékén, mindenütt virágokat látunk, felettük rovarok repdesnek, és megszólalnak, csendesen ciripelni kezdenek földre vájt kis üregeik előtt az ott sütkérező mezei tücskök.

Sárgarigó

Járjuk nyitott szemmel, hallható és értő fölé a természet ösvényeit is. Próbáljuk ellesni kisebb-nagyobb titkait, azokat a néha talán hétköznapi, mégis oly megragadó, apró mozzanatokat, amelyekből a bennünket körülölelő természetes világ nagy egésze felépül.

A vizek környékén már kora tavasszal zajlik az élet. Büszkén emelkedik a víz fölé a sárga nőszírom, de a nagy vízboglárka fehér virágait is megcsodálhatjuk. A nádasok mélyén is kezdődik a költési időszak. A hófehér nagy kócsag az avas nádiban épült fészken ül, a tojásait melengeti. Telepesen költ, majd mindig több pár van egymás közelében. Nem is olyan rég, a múlt század derekán egy-egy nagy kócsag megpillantása még eseményszámba ment, az állomány azóta szerencsére nagyon megerősödött, és egyáltalán nem számít ritka madárnak.

A nagy kócsag mellett az első fészkelők közé tartozik a nyári lúd is. A Nagyalföld (Pannon-síkságnak is szokták nevezni) bizonyos részein szőke libának is nevezett madár a házi libafajták őse. A falu szélén legelő libák már

zömmel fehérek vagy fehértarkák, hangjuk, a gágogó kiáltás azonban már megegyezik vad testvéreikével. A nyári lúd fészkelje öt-hat tojásból áll, ezekből négyheti kotlás után kelnek ki a kislibák. Fészekhagyók, szüleik felszáradásuk után a vízre vezetik őket. A család hajnalban, kevéssé zavart területeken napközben is kijár a vízparti füves területre legelészni. Amíg a kicsinyek a fűszálakat csipegetik, a két öreg már kinyújtott nyakkal figyel, és az első gyanús jelre a vízre vezeti az apróságokat.

A menyétfélék közül a vidra a vízi életmódhoz alkalmazkodott. Ujjai között úszóhártya feszül, barna bundája sűrű, tömött, a téli és kora tavaszi ugyancsak hideg vízben is védelmet nyújt az állat számára. A vidra kitűnően úszik, a mélyben izmos, elhagyessedő farkával kormányozza magát. Zsákmányát a víztükör alatt üldözi, a nagyobb halat a partra viszi, és ott eszi meg. Tartózkodóhelyét ezek a halmaradványok, halszállakkal teli ürülete és az iszapon vagy (télien) a hóban hátrahagyott úszóhártás lábnyomai árulják el.

Többnyire éjszaka jár zsákmány után, de nyugodt, zavartalan környéken nappal is megfigyelhető. Halak mellett rákokat, vízbe került rágcsálókat, békákat fog, de leránthatja a felszínen úszó madarat is. Általában percenként jön levegőért a felszínre, de ha szükséges, akár négy percig is kibírja levegővétel nélkül. Alábukva négyszáz métert is megtehet, mielőtt felbukkanna.

A vidrák párosodásának fő ideje a tél vége-kora tavasz, de az év bármely időszakában egymásra találhatnak a párok. A nőtény két hónapi vemhesség után két-négy kölyköt ellik. A kicsinyek szemei egy hónapos korukban kinyílnak, két hónapig szopnak, és csak ezt követően mennek a vízbe. Ősszel és télen még anyjukkal maradnak, a család csak ezután szeléd szét. A fiatalok kétévesen ivarérettek.

Sch. E.

Zöld levelibéka

Nyári lúd

A siámi harcoshal színpompás külleme révén megérdemelten vált az egyik legkedveltebb édesvízi akváriumi hallá. Még akkor is, ha a természete nem igazi, a hímek elég agresszívak. Vagy éppen ezért? Az évek óta tartó célirányos szelekció ré-

Harcoshal teljes díszben

vén mára számtalan színváltozat jött létre, de az úszók alakulása is nagyon különböző lehet. Ez utóbbi a legszebb, mikor egy hím agresszív magamutogatása során kifeszíti fátyolos úszóit, azok tökéletes kört alkotnak, ami lenyűgöző látvány nemcsak az akvarisztikáért rajongók, de a legtöbb laikus számára is.

A nőtényt a hímtől nagyon egyszerű megkülönböztetni, a nőténynek ugyanis

egyszerű „barnás” színezete van és nincsenek olyan túlfajlett úszói, mint a hímnak.

Egy hím és egy nőtény siámi harcoshalnak legalább egy 40 literes akváriumra van szüksége, lehetőség szerint sok búvóhellyel. Tápláléka inkább élő eleségből álljon, mint száraztápból: kaphat tubifexet, szúnyoglárvát.

Mivel a hímek nagyon harciasak, kizárólag egyet szabad egy akváriumban tartani.

Új fajokat alkotunk

Szoktál telenként madáretetőket kihelyezni? Nos, ha igen, akkor te is azok közé tartozol, akik „belenyúlnak” az evolúcióba, legalábbis egy brit tanulmány szerint. A szakemberek úgy vélik, a madarak etetése révén idővel új fajták, fajok alakulhatnak ki.

Ha jön a tél, sok madár délre költözik, hogy ott véssze át a hideg, élelemben szegény évszakot. Egyes fajok viszont inkább maradnak eredeti élőhelyükön, és ott telelnek át, ezek gyakran a városok közelében, és a kertekben is megfigyelhetők. Megtanulták, hogy a rideg tél alatt itt több ételmezt találhatnak, mint a természetben. A madáretetők kihelyezése, és elemóziával való feltöltése régi, kedves elfoglaltsága az állatszerető embernek, de most egy friss tanulmány új nézőpontra hívja fel a figyelmet.

Angliában egy nádiposzáta populáció két, jól elkülöníthető változatra oszlott. A Daily Mail online kiadásában közzétett eredmények szerint egyes madaraknak jellemzően módosult a szárny- és csőrformája. A szakemberek véleménye szerint ezek idővel önálló fajú fejlődhetnek.

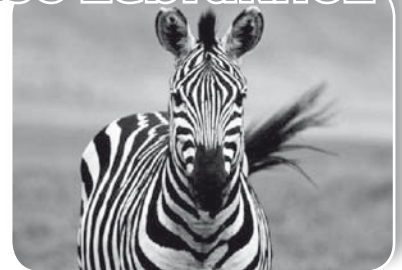
A vizsgált poszátapopuláció egyik csoportja télen délre költözik, ahol olajbogyón és gyümölcsökön él. A másik csapat viszont csak egy kisebb távolságot tesz meg, és az emberek által kihelyezett madáreteldek jelenti a fő táplálékforrását. Megfigyelhető, hogy ezeknek a madaraknak jobban lekerekített a szárnya, hogy jobban tudjanak rövid távon manőverezni, a hosszú utakra viszont ez kevésbé alkalmas. A csőrforma is megváltozott, hosszabb és keskenyebb, ami az emberek által kihelyezett madáreteldekhez való alkalmazkodás miatt alakulhatott ki. A poszáták esete jól példázza az evolúció sebességét – gyakran egészen szembe-tűnő változásokhoz sincs szükség emberi mértékkel nézve hosszú évezedekre.

Vonalkódolvasó-zebrákhoz

Új eljárást fejlesztettek ki a vadon élő zebrák, tigrisek és zsiráfok egyedi azonosításához. Az állatokat nem szükséges elkábítani és DNS-mintát venni tőlük, a kültakarójuk egyedi csíkozása szerint is azonosíthatók, mint az emberek az ujjlenyomatuk alapján.

A vadon élő egyedek azonosítására kutatási okokból van szükség. Segítségével felmérhetők a táplálkozási, szaporodási, vándorlási szokások, és még számtalan olyan információ, amelyek az adott faj jobb megismerésén keresztül annak védelmét is szolgálhatják. Ehhez eddig szükséges volt az állat elkábítása, és szövetminta vétele a DNS-teszthez. Bár rutinbeavatkozásról van szó, mégis mindig fennáll némi kockázat, hogy esetleg valami balul sül el, ami az állat vagy a szakemberek épségét veszélyeztetheti. Egy nemzetközi kutatócsoport által kifejlesztett új rendszer, a StripeSpotter azonban biztonságos és hatékony azonosítást tesz lehetővé.

A zebrák csíkozata egyedi, minden példánynál más és más. Voltaképpen

olyan, mint az embereknél az ujjlenyomat. Erre alapozva alkotta meg az amerikai és kenyai szakemberekből álló csapat a StripeSpottert, ami a zebrákról készült fényképeket elemzi. A képeket feltöltve először ellenőrzi, talál-e egyezést az adatbázisban, ha igen, ezt azonnal jelzi, és már azonosítva is van az állat. Ha nem szerepel az adatbázisban, akkor azonnal létrehozhat neki egy profilt.

A fejlesztők szerint a StripeSpotter hatékonyabb, mint a jelenleg használatos képfelismerő programok. Ráadásul, ha a gyakorlatban is elterjed, nemcsak a zebrák, hanem a zsiráfok és tigrisek azonosítására is használható lesz majd.

Oltsuk be a cicát is

A kismacskákat egy ideig az anyatej védelem azonban csak néhány hétig tart. Ha biztonságban szeretnénk tudni cicáinkat olyan betegségektől, mint a kalicivírusos macskanátha, vagy éppen a jól ismert veszettség, akkor, amint lehet, célszerű védőoltással megacélozni a macska immunrendszerét.

Célszerű, vagyis nem kötelező, de megfelelő védettséget csak így tudunk biztosítani kedvencünknek. Különösen igaz ez azokra a kis vadászokra, akik kijárnak a házból, lakásból, hiszen ők a természetben sokkal több kórokozóval találkozhatnak, mint éjjel-nappal a kanapén nyújtózó társaik.

Mivel sok cica már a születése előtt parazitával fertőződik, az első lépés a megfelelő immunrendszer kialakításakor a féregtelenítés legyen, amit rendszeresen, kb. 3 havonta meg kell ismételni, védve ezzel kedvencünket és persze magunkat is. Az első veszettség elleni oltás 12 hetes kor után adható, és 1 év múlva ismételhetjük. Rendkívül súlyos közegészségügyi jelentősége miatt minden macskának ajánlott 2-3 évente megismételni.

Mivel a kívánt védettséget a vakcina csak egészséges szervezetben tudja biztosítani, a beteg állatok csak akkor oltathatók be, ha már teljesen meggyógyultak.

HOROG

Kösüllő

Sander volgensis (Gmelin, 1788)

Ismertetőjegyek. Megnyúlt, aránylag alacsony, oldalról lapított testű hal. Feje hosszú, a szeme nagy, ehhez mérten az orra rövid, nem sokkal haladja meg a szem átmérőjét. Szája csúcsba nyíló, elég nagy, de felső állkapcsának vége nem ér túl a szem középvonalán. Szájában erős fogak ülnek, de a többi közül kiemelkedő ebfogai csak a 10–15 centinél kisebb, fiatal példányoknak vannak. Körülbelül azonos magasságú hátúszói közül az elsőben 12–14 tüske, a másodikban 20–22 elágazó sugár számolható. Farokúszója jól fejlett, a széle enyhén bemetszett. Farkalatti úszója rövid, benne 9–10 osztott sugár van. Pikkelyei aprók, számuk az oldalvonalon 70–83. Zöldesszürke oldalát határozottabb vonalú sötét harántsávok tarkítják. A nagyobbak testhossza 25–30, esetleg 40 cm.

Hasonló fajok. Legjobban a süllő hasonlít hozzá, de annak orra és teste nyújtottabb, oldalainak harántsávozása szabálytalanabb és elmosódottabb, a szája nagyobb – felső állkapcsa nemcsak a szem középvonalán, hanem többnyire a hátulján is túlér –, és a nagyobb példányoknak is van ebfoga. A sügér magasabb hátú, és első hátúszójának végén egy nagyobb fekete folt van.

Környezet. Elsősorban a dévérzónában él, bár kisebb számban a márnázónában is előfordul. Az állóvizek közül a sekély, iszapos medrű tavakban, holtágakban illetve a tavak és holtágak ilyen jellegű részein jelentősebb állományai alakulhatnak ki, de az elmosódott vizekben nem él. A síkvidéki víztározókban kezdetben még ritka, de a feltöltődés előre haladásával nő a gyakorisága. Többnyire ragaszkodik a nagyobb víztérhez, ahol a rosszabb vízminőséget is elviseli, de kis vizekben nemigen találjuk meg.

Táplálék. Kezdetben planktonszervezetekkel, majd fenéklakó gerinctelen állatokkal táplálkozik, az idősebbek pedig fokozatosan áttérnek a ragadozásra, apróbb halakat fogyasztanak.

Szaporodás. Három- vagy négyévesen válik ivaréretté, szaporodása márciustól június végéig is elhúzódhat. Íváskor a növényekkel benőtt szélvizekbe, folyóknál az elöntött hullámtérre vonul. A növényzetre tapadó megtermékenyített ikrát nem őrzik a szülők. Az ikraszám nőstényenként általában 30–80 ezer között mozog.

Elterjedés. Kizárólag Európában, ezen belül pedig csak a Fekete-tengerbe és a Kaszpi-tengerbe ömlő folyók vízrendszerében honos. A két legnagyobb elterjedési közege a Duna és a Volga medencéje. Hazánkban őshonos, főként nagyobb vizeinkben fordul elő:

Jelentőség. A kösüllő természetes vizeink halászatában kisebb, a horgászfogásokban valamivel nagyobb jelentőséggel bír. A kifogott mennyiség azonban még a horgászszákmányban is csak 1–10 százaléka a süllőének, tehát a kösüllő nem tartozik a gazdaságilag igazán fontos halaink közé. Húsa egyébként kitűnő minőségű, a süllőével egyező értékű. Európában sebezhető fajok között tartják számon.

Süllő

Sander lucioperca (Linnaeus, 1758)

Ismertetőjegyek. Erősen megnyúlt, oldalról összenyomott, aránylag alacsony hátú hal. Feje nagy, szintén oldalról lapított, orrhossza jóval meghaladja a szem átmérőjét. Csúcsba nyíló szája is nagy, felső állkapcsának vége eléri a szem hátsó vonalát, esetleg azon is túlér. Szájában erős fogak ülnek, melyek között nagyobb, a többi közül kiemelkedő ebfogak is találhatók. Két hátúszója közül az elsőben 13–17 tüske, a másodikban 19–24 elágazó sugár számlálható. Farokúszója jól fejlett, a széle mérsékelten bemetszett. Anális úszója rövid, benne 11–13 osztott sugár van. Hasúszói a mellúszók alatt, de azoknál kicsivel hátrébb foglalnak helyet. Pikkelyei aprók, számuk az oldalvonalon 80–100. Zöldesszürke alapszínét szabálytalan alakú és elrendeződésű sötétebb harántsávok mintázzák. A nagyobb példányok 50–60 cm hosszúak, de egy méternél nagyobb is lehet.

Hasonló fajok. Nagyon hasonlít hozzá legközelebbi rokona, a kösüllő, de az kissé zömökebb, szája kisebb – felső állkapcsának vége legfeljebb a szem középvonaláig ér –, kifejlett példányainak nincsenek ebfogai, és oldalán a harántsávok határozottabbak. A sügér teste még zömökebb, és első hátúszója végén fekete foltot visel.

Környezet. A nem túlságosan gyors folyószakaszokon és a jó oxigénellátottságú állóvizekben egyaránt jól érzi magát. Nagyobb folyókban már a paduczóna alján is számottevő állománya alakulhat ki, ami a márnázónában tovább növekedve, a dévérzónában éri el maximumát. Jól alkalmazkodik a sókoncentráció változásához, így a felsős, torkolatközeli tengeröblökben is megél. Elkerüli viszont a laza üledékkel fedett mederrészeket és az elmosódott vizeket. A kis folyóknak inkább csak a torkolatában fordulnak elő a befogadó nagyobb folyóból felúszó fiatal példányok.

Táplálék. Az adott vízterületen gyakori halak közül válogatja táplálékát, nem annyira faj, mint inkább méret alapján szelektálva közöttük, a kisebb méretűeket részesítve előnyben.

Szaporodás. Ivarérettégét 3–4 éves korban éri el, március–áprilisban szaporodik. Tavasszal a hímek a fél méternél mélyebbre, kemény aljzatú vizeket keresik fel, ahol a fészkeknek alkalmas növényzetet – folyóknál az elöntött hullámtéri vegetációt vagy a parti fűzfák kimosott gyökérzetét – letisztogatják. A nőstények erre rakják ikrájukat, amelyet a megtermékenyülés után kikéleségig őriznek. Az ikraszemek átmérője 1–1,5 mm, számuk testtömeg-kilogrammonként kb. 180 ezer.

Elterjedés. Közép- és Kelet-Európában elterjedt faj, de másfelé is betelepítették. Vizeinkben őshonos. Hazai lelőhelyei:

Jelentőség. Legértékesebb és legkeresettebb halaink egyike. Részesedése a halász- és horgászszákmányban egyaránt jelentős, tehát vizeink süllőállománya gazdasági szempontból is igen komoly értéket képvisel. Nagyobb példányait fogsznak is nevezik.

Harka Ákos–Sallai Zoltán:
Magyarország halfaunája című könyve nyomán

Május 5.

Györgyi, Viola, Irén, Judit, Erna és Piusz napja.

Györgyi: A György férfinév női párja. Jelentése: földműves, gazdálkodó. Más magyarázat szerint a régi magyar Györgyike név rövidülése, jelentése dália: gyöngyike.

Erna: Ófélnémet eredetű név, az Erneszta önállósult német becézőjéből származik. Jelentése: komoly, határozott, különösen a harcban.

1265. V. 5. – 746 éve történt

Megszületett Dante Alighieri (eredeti nevén: Durante Alighieri) olasz költő, filozófiai, politikai, nyelvészeti író (Isteni színjáték), a világirodalom klasszikusa, a feudális középkor utolsó, az új polgári korszak első nagy lírikusa. Fő művét, a La Commediát halála évében fejezte be, amelyet Boccaccio egészített ki a Divina Jelvövel, így azóta Isteni színjáték címmel a világirodalom egyik legnagyobb alkotása. Az Isteni színjáték egy eltévedt lélek fáradtságos útját jeleníti meg realista módon a pokolból a purgatóriumon (tisztítótűzőn) át a paradicsomba.

1909. V. 5. – 102 éve történt

Budapesten megszületett Radnóti Miklós (eredeti neve: Glatter Miklós, névváltozatai: Radnói, Radnóczi, Radnóti) magyar költő, okleveles középiskolai tanár, a modern magyar líra kiemelkedő képviselője. Jellemző rá a tiszta műfajúságra való törekvés, illetve a hagyományos, kipróbált műfajok felelevenítése.

Május 6.

Ivett, Frida, János, Tamara, Ida, Judit, Friderika és Ditta napja.

Ivett: Az Ivonn, az Ivó férfinév francia női párja, francia kicsinyítő képzős alakjából önállósult. Az Ivó jelentése tiszafa.

Tamara: Oroszból átvett név, a héber eredetű bibliai Támár névből származik. Jelentése: (datolya)pálma.

1635. V. 6. – 376 éve történt

Nagyszombaton (ma: Trnava, Szlovákia) Pázmány Péter bíboros, esztergomi érsek megalapította Magyarország első egyetemét, mely később Budára költözött.

1840. V. 6. – 171 éve történt

Nagy-Britanniában kiadták a világ első bélyegeit, a Viktória királynő portréját ábrázoló fekete egypennyst és kétpennyst. Eddig a postaköltségeket a levél átvevője fizette, az értékbélyeg felra-

gasztásával ezentúl a feladó róta le a portót. Benjamin Cheverton javasolta, hogy Viktória királynő képével lássák el a bélyegeket, mivel egy portré meghamisítását könnyebb felismerni.

Május 7.

Gizella, Szaniszló, Napóleon, Bendegúz, Germán és Dalma napja.

Gizella: Ófélnémet eredetű név. Jelentése: női tús, női kezes, idegen udvarban nevelkedő leány. Legismertebb viselőjének, Szent István király feleségének boldoggá avatása idején (1911), és általában a 20. század első felében gyakori volt.

Bendegúz: Hun, magyar eredetű név, Attila hun uralkodó atyjának nevéből származik.

1776. V. 7. – 235 éve történt

Megszületett Berzsenyi Dániel költő, táblabíró, „a niklai remete” (A közelítő tél, Horatiushoz).

1983. V. 7. – 28 éve történt

Meghalt Romhányi József, „a rímhányó Romhányi”, író, költő (Frédi és Béli, magyar szöveg). Szöveggöngyveket írt, operettek, kabaréműsorok és rajzfilmek kedvelt szerzője volt. A. L. Webber: Macskák c. musicaljéhez nem is fordította a szöveget, hanem gyakorlatilag új szerepeket talált ki, új szöveget írt – magyarul! Ugyanezt tette korábban a Frédi és Béli rajzfilmsorozattal is, s ez olyannyira jól sikerült, hogy a film készítői megvásárolták a szövegét, angolra fordították, és a továbbiakban az új szöveggel (hanggal) forgalmazták a sorozatot. Testvérlapunk, a szegedi Kincskereső gyakran jelentette meg szövegeit, de személyes kötődése is volt a laphoz: annak szerkesztője, Rigó Béla (maga is ismert és elismert költő) ugyanis Romhányi József veje.

Május 8.

Mihály, Géza, Péter és Győző napja.

Mihály: Héber eredetű bibliai név, a Mikael magyar formája. Jelentése: Ki olyan, mint az Isten?, Istenhez hasonló.

Győző: A 19. századi nyelvújító névalkotás, a Viktor magyarító lefordítása.

1860. V. 8. – 151 éve történt

A vöröskereszt napja. 1828. május 8-án született Henri Dunant svájci író, aki 1859-ben szemtanúja volt a solferinói ütközet sebesültjei tragikus pusztulásának. Ennek hatása alatt alapította meg a Nemzetközi Vöröskereszt segélyszervezetét. Az ún. Genfi Egyezmény egy évvel később hagyta jóvá a kezdeményezést.

1429. V. 8. – 582 éve történt

A százéves háborúban Jeanne d'Arc (a későbbi Szent Johanna) vezetésével a franciák visszaverték Orleans ostromlót. A lotharingiai parasztlány VII. Károly királyi serege élén felszabadította az angol megszállás alól Orleans-t, majd Rheimsbe kísérte Károlyt, ahol királlyá koronáztatta. Jeanne d'Arc 1430-ban a burgundi herceg fogságába esett, aki átadta őt a szövetséges angoloknak. Egyházi per alapján 1431. V. 30-án Rouenban eretnokség és bűbájosság miatt máglyán megégették.

Jeanne d'Arc – Az Orleáns-i szűz (The Messenger: The Story of Joan of Arc) címmel láthatunk róla néhány évvel ezelőtt egy sikerfilmet Milla Jovovich címszereplésével...

Május 9.

Gergely, Karola, Kristóf, György, Katalin, Sarolta és Karolina napja.

Karola: A Karola a Károly latin alakjának női párja.

Sarolta: Török, magyar eredetű, egy másik magyarázat szerint a Charlotte név magyarosítása. Jelentése: fehér menyét.

1945. V. 9. – 66 éve történt

A fasizmus felett aratott győzelem napja. 1945. május 7-én Jodl tábornok Reimsben aláírta az általános megadásról szóló okmányt, május 8-án Keitel tábornok megismételte az aláírást a szovjet főhadiszálláson. Május 9-én nulla óra egy perckor Európában véget ért a második világháború, ennek emlékére ez a nap a győzelem napja. A II. világháború valójában még ekkor nem ért véget.

1874. V. 9. – 137 éve történt

Megszületett Howard Carter angol felfedező, aki Királyok völgyében, Egyiptomban megtalálta Tutankhamon fáraó díszes szarkofágját...

Május 10.

Ármin, Pálma, Antónia és Míra napja.

Ármin: A germán keruzkuszok fejedelmének latin Arminius nevéből rövidült.

Míra: Latin eredetű név, a Mirabella becézőjéből önállósult. Jelentése: csodálatos.

1843. V. 10. – 168 éve történt

A budapesti Nemzeti Színházban először mutatták be az Egressy Béni által megzenésített Szózatot, melyet Vörösmarty Mihály írt.

1929. V. 10. – 82 éve történt

Megszületett Kányádi Sándor romániai magyar író, költő, műfordító, számos – gyermekekhez is szóló – vers szerzője, lapunk nagy barátja, sok évtizede támogató munkatársa.

Május 11.

Ferenc, Izidor, Fülöp, Jakab és Gurdó napja.

Ferenc: Francia, latin eredetű név. Az olasz Francesco név latinosított Franciscus formájából származik. Assisi Szent Ferenc gyermekkori beceneve volt, melyet azért kapott, mert édesanyja francia származású volt. Jelentése: francia.

Gurdó: Német, olasz eredetű név, a német Vitold névnek, illetve a latin Vitus név német formájának az olasz alakváltozatából való. Jelentése: erdőből származó.

1904. V. 11. – 107 éve történt

Megszületett Salvador Dali szurrealista festő, a világ képzőművészetének igen jelentős alakja.

1881. V. 11. – 130 éve történt

Megszületett Kármán Tódor tudós. A nagy matematikai tehetséggel is megáldott Kármán Tódor a budapesti Műegyetemen szerzett gépészmérnöki diplomát, majd ugyanitt tanársegéd lett Bánki Donát mellett. Az I. világháború idején a Bécs melletti Aerodinamikai Laboratóriumba került, ahol munkatársaival kifejlesztette az első forgószárnyas katonai repülőeszközt, a PKZ-típusú helikoptert. 1933-ban az USA-ban telepedett le. Itt a Guggenheim-laboratóriumban rakétakutatással foglalkozott. Tevékenységét életében is több kitüntetéssel jutalmazták, halála után a Holdon és a Marson kráteret neveztek el róla.

A lovas nép

A magyarok a hadrendjeikben igen szigorú katonai fegyelmet tartanak. Feltétlen engedelmesség a parancsnoknak: aki nem engedelmeskedik vagy megtagadja a parancsot, azt nyilvánosan kettévágják. A rendbontót szigorúan megfenyítik. Aki a harci kivonulásnál elkésik, vagy akinek lova vagy fegyverzete nincs rendben, első alkalommal gúzsba kötik. Általában két kezét a két bokájához kötik, és ha elájul, akkor hideg vízzel leöntik, mellette egy őr áll. Ha hírt ad az ellenségnek vagy megszökik, ha elfogják, fára akasztják. Aki pedig a harcokban gyáván viselkedik, azt a helyszínen felnégyelik. A magyaroknál a legnagyobb szégyen a gyávaság, a megfutamodás és a sírás vagy könyörgés az életért. Legnagyobb dicsőség a harcban elesni, vagy vadászaton vagy lovasrohamban meghalni. Ágyban, sátorban, házban meghalni csak öregek, rabszolgák vagy asszonyok szoktak.

A magyarok seregében nincs is más, csak lovasság! Gyalogságuk nem volt. De valóban, minek is? A lovas mindent tud a lóháton. Íjával pontosan lő célba, kopjával, csákánnyal, fokossal, szabályával is nagyon jól dolgozik a lóhátról. Ez a nép tehát a lóra született. El sem lehet képzelni egy magyart, legyen az gyerek vagy aggastyán, asszony vagy fiatal lány, ló nélkül. Itt mindenki lovon jár, és még néhány lépésnyi távolság megtételekor is lóra ülnek. Igaz, a sátrak vagy házak közt, a széles közökben néha nagy a sár, és vigyáznak a csizmájukra, mert nagyon kedvelték a tisztaságot...

Hogy a lovas biztonságban üljön a nyeregben, már gyerekkortól kezdve gyakorolnia kell azt, és mindennap, télen, nyáron, esőben, hóban, szélben, fagyban és a legnagyobb hőségben, étlen és szomjan egyformán. Mindig így csinálták a magyarok. A magyarok lovastudománya igen magas fokon állt. A bizánci lovasság például kengyel nélkül harcolt, így gyakran leesett a lóról, de oda visszajutni nem volt éppen könnyű. Ezalatt a magyarok a kengyelben állnak, és olyan támasztékot kapnak a nyilazáshoz, mintha a földön állnának. Lovaikat nem a száron, hanem csak a térdük irányításával vezetik és fordítják. A különféle harcmozdulatokra a magyarok lovai is éppen úgy be vannak tanítva, mint lovasaik. A lovak is éppen olyan jól ismerik a kürtjeleket. A lovas seregeké volt a jövő!

Abban az időben az araboknak is hatalmas lovas seregeik voltak. Mohamed hadaiban az első csatája alkalmával háromszáz ember, hatvan teve és csak három ló volt, amelyeknek még a történelem is feljegyezte a nevét. Később már megindult a lovascsapatok szervezése és az arab lótenyésztés, valamint a lovaglás gyakorlása. A zsákmány elosztásánál a lovasra három, a gyalogosra pedig csak egy sorsolás jutott. Mohamed a megalapítója az arab lovasságnak, azt mondta a híveinek: „...ha valaki kötelességét teljesíteni képtelen, állítson az Isten szolgálatára egy lovat, s bűnei meg lesznek bocsátva. Egy, a szent háború céljára fölnevelt ló megmenti gazdáját a föltámadás napján...”

Hogyan végezték a magyarok a kiképzést? Ahogy a nap fölkel a pusztán, már gyüle-

keztek a beosztásaikban, nem korosztályok, hanem a kiképzésben mutatott előmenetel szerint. Négyéves gyerek már kantár nélkül vágta, és már tanulja a hajrás rohamban a kürtjelre a jobbra fordulást a nyilazáshoz és a teljes fordulatot a rajta-rajtában, ahogyan ők a legteljesebb vágat nevezik...

Tehát már a gyerekek is nagyon korán megtanulják a fegyelmet. Senki meg nem szólhat a beosztásban, mindaddig, amíg erre a kürt jelet nem ad. Egy perzsa hadvezér azt mondta, hogy a jó harcos olyan bátor legyen, mint a kakas, olyan szelíd, mint a tyúk, olyan szívű, mint az oroslán, olyan türelmes, mint a kutya, olyan óvatos, mint a daru, olyan ravasz, mint a róka, olyan meggondolt, mint a farkas, olyan nyugodt, mint a macska, és az ellenségre olyan erővel rontson, mint a vadkan... Ezek a tulajdonságok mind megvannak a magyar lovas harcosokban.

Rettenően sok nyilvesszőt készítenek, amire egy lovas harcosnak állandóan szüksége van, a vadászaton és a harcban egyaránt. Majdnem minden háznál, ahogyan agyagból fazekat és edényeket készítenek, gyékényből kosarakat fonnak, nemezt, vagy ahogy akkor ők nevezték jurtat készítenek, kendert szőnek és kötelet gyártanak, ugyanúgy készítik a nyilvesszőket is. Az íjakat már külön mesteremberek készítik. A falu körül vannak a kovácsok sátrai és házai. Ezek igen nagy tekintélynek örvendenek, és külön a fejedelem parancsolata alá tartozó, úgynevezett tárkány törzset képezik.

Hihetetlen nagy mennyiségű vasércet dolgoztak fel. A vasat északról, a Donec folyó mellől és Kievtől még északabbról hozták le hajókon. A legtöbb vasércet Kievbe szállítják, mert itt vannak a magyarok leghíresebb kardkovácsai, és itt gyártják a legtöbb nyílhegyet. A település széle telis tele van vasolvasztó kis kemencékkel. Különleges eljárással dolgozzák fel a vasat. Kettős gödröt ásnak, és egyik a másikkal kéménnyel van összekötve. A gödör aljára vastagon égetett fát raknak, és erre széndarabokat tesznek, aztán úgy helyezik egymásra a vasrögöket, hogy köztük hézag maradjon. Majd naftával öntik le az egészet, hogy jobban égjen, utána nagy lapokkal, fújtatókkal, amiket lábbal hajtanak, élesztik a tüzet. A megolvadt vas átfolyik a kéményen a másik gödörbe, és onnan csöbrökkel, amelyeknek hosszú nyelű van, kimerítik és agyagformákba öntik. Általában egy családban minden férfi öntő és kovács is. Az egyik kovácsnak a nagyapja Iránból jött, ahol az akkori világ leghíresebb kardkovácsai voltak. Például a kardpengébe, amelyet szabványan neveznek, bronzot is kalapálnak, és arra cifra díszítést véznek, karcolnak. A vasat tüzesen kalapálják, majd vízbe teszik, azután még naftába, és újra kalapálják, ketten egyszerre. Nagy, bőrkötény van előttük, kesztyű a kezükön, igen súlyos nagy kalapáccsokkal dolgoznak, ehhez a munkához igen erős emberekre van szükség.

A magyaroknak tehát igen fontos volt, hogy legyen elég vasuk és jó kovácsaik, mert a magyar lovas seregek ebben volt az ereje! Mert minden magyar lovasnak a háborúban és békeben, tehát vadászaton is, negyven nyilvessző van a puzdrájában (nyilvesszőket tartó tok), és ehhez tartozik még negyven tartalék nyilvessző is. Ebből könnyen kiszámítható, hogy egy támadásra induló magyar lovas seregek, amelyek 20 000 lovasból állt, 800 000 nyilvesszőre és 800 000 tartalék nyilvesszőre van szüksége. Ez összesen egymillió és hatszázezer nyilvessző. Egy külföldi hadjáratra, például mikor Arnulf király segítségére mennek, legalább tízmillió kész nyilvesszőre van szükség! A nyilvesszők végén van a nyílhegy, vasból, tíz vashegy tesz ki egy minát (kb. 0,5 kg), tízmillió vashegy tehát olyan terhet képez, amelynek a szállítására legalább ötezer mállás ló kell. Ezt a nagy vasmennyiséget elő kell teremteni, mert enélkül a had megmozdulni nem tudott. Ezért hordták a karavánok és a szállító bárkák éjjel-nappal a vasat északról, kerülővel a Donec folyó mellől, nagy kísérettel, hogy a kazárok vagy a besenyők rajta ne üssenek a szállítmányon. A magyaroknak a vas tehát létkérdés volt. Az aranyat és az ezüstöt is kedvelték, de a vas mindennél fontosabb volt nekik. Minden településnek több kovácsa volt, és egy kovácsnál sokan dolgoztak. Állandóan csak nyílhegyeket gyártottak, azonkívül a legtöbb háznál nyilvesszőket készítettek a hozzátartozóknak és mesteremberek.

A súly- és a hosszúságukat Krisztus születése előtt 5000-ben a sumérek találták fel, és innen terjedt át Perzsiába és Egyiptomba. Az első sumér mérleg egy nyolc és fél centiméter hosszú vörös mészke, amelyet közepén az egyensúlypontján keresztülfúrtak, és itt függesztették fel. Két végére két lyukat fúrtak, amelyekre zsinórra kötötték a mérleg serpenyőit.

Egy pár érdekesebb adat a magyarok fegyvereiről. A magyar szablya pengéjének a hossza 80 centiméter, súlya 0,5 kg volt. A kétélű magyar kard pengéjének hossza 90 centiméter, súlya egy kilogramm volt. A magyar kengyel pár súlya 30–48 dekagramm, míg a zablavas súlya 12–52 dekagramm volt. Például húsz ezer lovasnak csak kengyelvasra (30 dkg) hat-ezer kg vas kellett. Húsz ezer lovasnak csak a kardjára tízezer kg jó minőségű vas kellett!

A magyar íj abban az időben a legjobbak közé tartozott. Az arab íjak sem voltak jobbak. A besenyők szintén lovon harcolt, és a magyarokéhoz hasonló harcmodorú nép volt. Náluk is a nyíl volt a fontos támadóeszköz. Egy jó magyar íj egy egész vagyonba került, vagyis mért ötven lovat. Ha ráadásul még díszes is volt, akkor a kétszeresét. Több évig tartó munkával készítik. Válogatott fákat ragasztanak össze halenyvel, közé vadkecske szarvát és vékony vaspálcát is tesznek. Nagy erőt igényel a nyíl felajzása, és ezt csak a földön, térdelve tudja a harcos megtenni.

Uri Ferenc

150 éve született

Tisza István gróf

(Pest, 1861. április 22. –
Budapest, 1918. október 31.)

A történeti Magyarország utolsó nagyformátumú politikusa, a dualista berendezkedést megszilárdító Tisza Kálmán fia. Német egyetemeken tanult jogot, közgazdaságtant, Budapesten szerzett államtudományi doktorátust. 1886-tól 1906-ig a Szabadelvű Párt országgyűlési képviselője. Kezdetől hirdette egy várható nagy európai háborúra való felkészülés szükségességét; a magyar nemzetállam megtartását csak a Habsburg Monarchia keretében és a német szövetségben látta biztosítottak. Veszélyesnek tartotta a kiegyezési rendszer gyengítését célzó függetlenségi mentalitást, ugyanakkor Ausztriával szemben határozottan védelmezte az ország 1867-ben kiharcolt önállóságát. Konzervatív mentalitású liberálisként gazdaságpolitikai írásaiban is a piaci szabad verseny elkötelezett híve.

1903 és 1905, majd 1913 és 1917 között volt Magyarország miniszterelnöke. 1910-ben a '67-es erők új összefogásával megszervezte a Nemzeti Munkapártot. Tisza letörte a képviselőházi obstrukciót, megszavaztatta a rég esedékes véderőfejlesztési törvényt, az ellenálló képviselőket karhatalommal távolította el a Házból. Az ellenzék különösen a szélesebb szocialista és értelmiségi baloldal ekkor már őt tekintette „a reakció” erős, reprezentatív vezérégyéniségének.

Ferenc Ferdinánd trónörökös szarajevói meggyilkolása után a Monarchia többi vezető politikásával szemben egyedül ő ellenzte a Szerbia elleni háborút, ám német nyomásra (és Románia semlegességének német garانتálása után) beleegyezett a hadüzenetbe. Állásfoglalása sorsdöntő lett, hiszen ekkor már ő volt Ausztria–Magyarország legtekintélyesebb politikusa, s a magyar kormányfő hozzájárulása elengedhetetlen követelmény volt. A hadbalépésért kezdetben országszerte ünnepezték – aminek, tudjuk, nem örült –, utóbb őt tekintették fő felelősnek a háborúért.

Háborús miniszterelnökként mindent megtett a háború szükségleteinek kielégítéséért, ugyanakkor következetesen fellépett a hadvezetés vagy egyes parancsnokok

Tisza István

Benczúr Gyula olajfestménye, 1915 (Magyar Nemzeti Múzeum)

túlkapásai ellen, védte a magyar érdekeket a német hadvezetés egyes politikai törekvései ellen is. Példás munkabírással és felelősségtudattal igyekezett a háborús ország sűrűsödő bajait enyhíteni.

Az új uralkodó, IV. Károly Tiszát 1917 tavaszán felmentette tisztségéből. A parlamenti többséget alkotó ellenzék vezéréként azonban továbbra is kulcsszerepe volt a politikai életben. Királyi megbízottként járta be 1918 szeptemberében a Monarchia délszláv tartományait. Október 17-én drámai hatású parlamenti beszédben ismerte be a háború elvesztését; a nemzeti összefogást, a perszonálunió melletti teljes külügyi és hadügyi önállóságot, s a szervezett felkészülést jelölte meg egy méltányos béke elérésének feltételül. Egy újabb konzerva-

tív tömörülésre épülő erőskezű kormányt szorgalmazott, attól várta a teljes bomlás megelőzését.

Az őszirózsás forradalom délutánján ismeretlen katonák meggyilkolták. Geszten temették el a családi sírboltba. Tragikus halála jelképe lett a történelmi Magyarország összeomlásának.

Szász Zoltán

MTA Történettudományi Intézet

Ajánlott irodalom:

Szekfű Gyula: Három nemzedék. Bp., 1920, 1935.

Hegedüs Lóránt: Két Andrássy és két Tisza. Bp., 1941.

Pölsökei Ferenc: Tisza István. Bp., 1985., Ver-

RÜGYFAKADÁS

Még meg sem köszöntem...

Gondoljunk arra, hogy mennyi minden van a világon, amiért soha egyetlen szóval sem adtunk hálát! Igaz, az ember feledékeny, háláját pedig csak akkor osztogatja, ha megmenekül egy baljós helyzettől, mondván, hogy ezt is megúsza. Ugyanakkor az életben vannak olyan dolgok, amelyek kimondatlanul megadatottak számunkra, természetesnek tűnnek, mindennap a rendelkezésünkre állnak, pedig hány családban mindez elérhetetlennek tűnő álmok. Gondoljunk itt az egészségünkre, családtagjaink, szüleink meglétére, tárgyi értékeinkre, vagy akár az anyagiakra. Egyenként fontosak. Köszönetet értük pedig csak akkor mondunk, ha...

Hány ember él a világon, aki megemlítette már a szüleinek, hogy köszöni, hogy vannak neki, szeretik és felnevelték? Gondolkodj el rajta! Sokunknak eszébe sem jut, pedig a legköszönetreméltóbb dolgok egyike, amit egy ember tehet. És milyen jól esne egy szülőnek, ha csak odaállnánk eléjük és kiböknénk, hogy: köszönök mindent. Köszönöm, hogy felneveltetek, hogy megvédtetek, hogy vigyáztatok rám. Erről szólna az a pár nap is évente, amely a nőkről, az anyákról, az apákról és a szeretteinkről emlékezik meg, szerintem nem véletlenül. Ezt a pár napot kellene megsokszoroznunk, többször tenni ünnepélyessé egy-egy pillanatot, hisz a szónak hatalma van, nem is akármekkora.

Palatinus Klaudia, 5. osztály, Móra Károly iskola, Szaján

Az én anyukám

*Az én anyukámat Erikának hívják,
Hogy milyen anyuka ő, megtudjátok mindjárt.
Alacsony, törekeny, de nagyon fűrge,
Mindig akad dolga, nem ül le egy percre.*

*Imád főzni, egész nap sűrög-forog a konyhában,
Ha van ideje, rendet rak a szobában.
Olyan bográcsost főz, hogy azt mindenki dicséri,
Utána a repetát is tőle kéri.*

*Van egy idősebb testvérem, úgy hívják, Szabina,
Ő az én anyukám egyetlen leánya.
Ketten vagyunk hát az anyukámnak,
A szemefényei vagyunk mi az édesanyámnak.*

*Szabinának már van egy kislánya,
Ő az én anyukám unokája.
Habár fiatal még, de már nagymama,
Ő minden kisunoka nagy álma.*

*Engedékeny és segítőkész az anyukám,
De elvárja, hogy elvégezzem a munkám.
Ha bajban vagyok, számíthatok anyura,
Mindenben segít, hisz ő a legjobb anyuka.*

Sinkovics Szebasztián, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Drága jó nagymamám

*Drága jó nagymamám,
Drága jó ómamám,
Neked írom e verset,
Mert nagyon szeretlek.*

*Szívedben nagy a szeretet,
Csupa mosoly az életed,
Csupa mosoly, kacagás,
Szerettedben gazdagság.*

*Illatos, harmatos rózsalevél,
Simogatásod enyhe szél.
Vállad görbe, de biztos, zárt világ.
Minden gyermek ölelésre vágy.*

Nagy Torma Enikő, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Anyu

Anyukám neve Bács Annamária. Közepes testalkatú. Barna szeme, és végig érő barna haja van, amit szeret összefogva hordani.

Sajnos hétköznapokon alig találkozunk, mert ő mindig délután dolgozik. Alig várom az estéket, hogy odabújjak hozzá, és elmeséljem, mi történt velem aznap. Ha nem értek valamit, és segítségre szorulok, ő mindig kisegít, és együtt megoldjuk. A suliból nagyon sietek haza, hogy otthon találjam, ha csak egy rövid időre is.

– Anyu, mit főztél? Olyan finom az illata! – viharzok be ilyenkor a lakásba.

– Meglepetés, de azt elárulom, nagyon szereted – válaszolja.

Sokszor főzi a kedvenc ételünket. Hétfvégén együtt megyünk a piacra, és ilyenkor is jókat beszélgetünk. Néha azt is megengedi, hogy segítsünk a konyhában a főzésnél. Amikor beteg vagyok és lázas, ott ül az ágyamnál, és gondosan ápol. Teát főz, gyógyszert ad, felolvas a kedvenc könyveimből. Anyura mindig számíthatok. Ő itt van, ha örülök, ha bánatos vagyok.

Nagyon szeretem őt, mert szerintem ő a legeslegjobb anyja az egész világon!

Bács Ágnes, Cseh Károly iskola, Ada

A szüleim és én

A szüleimmel sokat vagyunk együtt. Igaz, apuval nem annyit, mint anyuval, mert apu sokat dolgozik, és emiatt nem találkozunk olyan gyakran.

Amikor apu otthon van, komputerezik, filmet tölt, és nézi azokat. A régi filmek érdeklik, engem ez nem igazán. Anyuval sokat beszélgetünk, mindenről lehet vele szépen beszélgetni. Megértő és tiszteletben tartja, amit mondok neki. Ő készített fel a nagylánykorra is. Szeretek vele beszélgetni. Amikor hétfvégén elmegyek a barátaimmal a városba, ő segít abban, hogy szépen nézzek ki, és zsebpénzt is kapok. Igyekszik, hogy mindenem meglegyen, ha táborba megyek a cserkészekkel vagy valamilyen útra. Apu abban segít ilyenkor, hogy a csomagomat és az alvózsákomat kiviszi. Még abban is segít, hogy ha a fizikát nem értem, türelmesen elmagyarázza.

Nagyon szeretem a szüleimet, és remélem ez a kapcsolat nem változik.

Másity Teodóra, 6. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Akire felnézek

Akire én felnézek, az az édesapám. Az ő neve Attila. Magas, szikár ember. Magatartása tekintélyt és erőt sugároz.

Elegánsan öltözködik. A munkájából kifolyólag inget, nyakkendőt, öltönyt és hosszú kabátot hord hétköznap. Hétfvégeken sportosan öltözködik. A lassúság jellemzi a személyiségét. Sohasem siet. Haja rövid, rendezett. Éjjel, amikor fölkel, mindig olvas. Azt mondja:

– A könyv a legjobb barát! – és még azt is:

– Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra!

Hétfvégeken elvisz engem és a kisöcsémét Palicsra meg a nagymamámhoz falura, vagy az unokatestvéreimhez. Leginkább az állatkertbe megyünk, mert Barni kisöcsém nagyon szereti az állatokat. Apa melegsívű ember. Társaságba, látogatóba nem jár, de ha valaki eljön hozzánk, őszintén boldog. Tréfálkozik és finom falatokkal kínálja a vendéget.

Büszke vagyok az édesapámra, hogy ilyen jól végzi a dolgát a munkahegyén és otthon is. Remélem, hogyha felnövök, én is olyan leszek, mint ő.

Kovács Boglárka, 5. osztály, Jovan Mikic iskola, Szabadka

Édesanyám

Az én édesanyámat Zsuzsannának hívják. Ő nagyon kedves. Negyvenhárom éves, magas, a szeme zöld, a haja vörös.

Minden reggel 6 órakor kel, kiszellőztet, és kimegy a jóságához. Amint bejön, begyűjt a kályhába, és elkészíti a reggelit. Beteszi a mosógépbe a mosnivalót, és míg a gép működik, azalatt elmosogat. Az ebéd nem fő meg magától, úgyhogy előkészíti, és felteszi főni. Ha nem értek valamit a leckeiből, akkor elmagyarázza, én pedig segítek neki a házimunkában. Felporszívó és letörli a port, összehajtja a tiszta ruhákat, és elrakja őket. Hobbija a tojáshorgolás. Minden este megnézi a sorozatát, és aludni tér.

Én az anyukámat nagyon szeretem, mert sokat foglalkozik velem, aranyos, és mindig őszinte hozzám.

Tari Eleonóra, 4. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi

Édesapám

Szeretném bemutatni az én apukámat, akit Fazekas Róbertnek hívnak. Harmincéves. Elég magas, erős testalkatú. Sötétbarna a haja, és barna a szeme. Nagyon barátságos és vidám természetű. Szorgalmas ember, és szívesen segít másoknak. Foglalkozása géplakatos, de állattenyésztéssel is foglalkozik. Rossz tulajdonsága, hogy gyorsan felidegesíti magát. Szeret filmet nézni, és zenét hallgatni. Nagyon szeret sportolni. Kedvenc sportja a foci.

Örülök, hogy ő az én apukám, és büszke vagyok rá.

Fazekas Anasztázia, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Az én édesapám

Apukám negyvenöt esztendő, és a vasútállomáson dolgozik.

Magas termete és szigorú tekintete sokakat megzavar, pedig valójában igen jószívú ember. A haja néhol már deresedik. A szeme nem egyforma színű, ami egy gyermekkori baki miatt van. Jólesik, mikor hatalmas kezével megölel, de ha azzal akar megdorgálni, akkor mindig elszaladok. Kiskoromban sokat lovagoltam a nagy lábain. Nagyon határozott ember. Van, amiben nagyon szigorú. Egy kissé keményfejű, mert ha valamit kigondol, annak úgy is kell lennie. A nehéz fizikai munkától gyakran rakoncátlanoknak az ízületei. Ha ideges, akkor csak a pecázás tudja kikapcsolni. Sok mindent tőle tanultam meg a horgászatról. Még ha a házi feladataimban nem is tud segíteni, akkor is megpróbál. Ha barkácsolásról van szó, mindig számíthatok rá. Legjobban a szabadban szeretek vele lenni, mert akkor előtör belőle a gyermeki énjem. Olyankor nem száll le rólam, hanem csak piszkál. De ha kell, tud szigorú is lenni. Ő nem érzélgős ember. Van, amit még én sem tudok róla. De mégis sok mindent tudok.

Sokat köszönhetek édesapámnak, és remélem, hogy még sokat átadhat a tudásából nekem. Alig várom, hogy újból vele és az ő apukájával együtt picézhesünk!

László Attila, 6. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Itt a tavasz

*Itt a tavasz, alig vártuk,
hogy már végre kint játszhasunk.
Csiripelik a madarak,
hogy vége a fagyos napoknak.*

*Parkban vannak a gyerekek,
mind vidáman nevetgélnek.
megtelnek a foci pályák,
a fiúk rúgják a labdát.*

*Én is köztük szaladgálok,
s örülök, ha gólt rúghatok.
Örvendünk a tavasznak,
a szép napsütötte napoknak.*

Jánosi Tamás, 5. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

Húsvéti készülődés

*A fűben nemsokára lapulnak a hímes tojások,
ennyi tarkabarka színt még senki sem látott!
A kosár holnap már minden jóval tele,
eljön majd a nyuszi, hisz így szól a mese...
Húsvétkor minden szebb, eljött már a tavasz,
a sok fa ilyenkor rügyet fakszt.
Kishúgom tojást fest a nagymamámmal,
én és anyukám díszítünk barkával.*

Kovács Írisz, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

RÜGYFAKADÁS

Anyám könnyű álmot ígér

Az anyukák mindig segítenek a gyereküknek. Leckében, tanulásban és még sok fontos dologban. A következő egy olyan történet, amiben az én anyukám egy általános dologban segít: az alvásban.

Egyik este, mikor még kicsi voltam, megvacsoráztam. Azután tévét néztem, megfürödtem, lefeküdtem. Ebben nincs semmi különös. Egy kicsit forgolódtam (na jó, nem kicsit), és aztán úgy aludtam, mint a bunda... Legalábbis majdnem. Egyáltalán fogalmam sincs, hogy mit néztünk a tévében, de úgy látszik, nem kellett volna. Egy horrorfilmbe illő jelenet játszódott le a fejemben: egy házaspár... inkább le sem írom!

– Anya, apa! – kiáltottam, de semmi válasz.

– Anya, apa! – ismételtam. Hallottam, hogy kinyílik egy ajtó, azután az én ajtóim is kinyíltak.

– Mi történt? – kérdezte rémülten anyukám. Pizsamában volt.

– Nagyon rosszat álmotdram! – feleltem. Kissé megnyugtató, majd felkínálta, hogy lefekszik mellém. Éltem a lehetőséggel. Anyukám hangja elhalványította az emlékeket a rémálomból:

– Mesélj valamit!

– Nem tudok! – mondtam, még mindig rémülten.

– Ne gondold az álmodra!

– De nem megy!

– Koncentrálj valami másra!

– Mire? – lassan megnyugodtam, és bő fél óra múlva anyukám visszament aludni. Hamarosan én is „húztam a lóbórt”. Másnap reggel megreggeliztem, és egy átlagos nap indult el.

Az anyákat tisztelni kell, ha török, ha szakad. Ők mindig is voltak, vannak, és lesznek.

Tóth István, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Érdekes álmom volt

– Csak ezt az egy oldalt olvasom el, aztán lerakom a könyvet, és alszom – bizonygattam magamnak.

De a könyv nem csak egy oldalból állt.

Az egy lapból tíz lett, az idő gyorsan telt, és én az asztalra dőlve elaludtam.

Ilyen álmom sem volt még! Azt álmotdram, hogy egy szigeten vagyok, ahol mindenki alacsony. Ez a sziget nagyon megtetszett nekem, így tovább sétáltam. A fák alig voltak magasabbak nálam, a fű gyönyörű zöld. A virágok közül egy csokinyuszi ugrott elő. Elvettem magam, és csodálkoztam. Hogy nem olvadt el a csokinyuszi a tűző napon?

Ezen elmélkedtem, és közben véletlenül nekimentem egy bácsinak.

Már épp bocsánatkérésre nyitottam a szám, amikor ő a kezembe nyomott egy adag fagyit.

– Furcsa egy hely – mondtam, s a fagyit nyalogatva tovább sétáltam.

Nagyon megszomjaztam, de bolt nem volt a közelben. Ekkor egy néni jött felém, és a kezembe nyomott egy üveg ásványvizet.

Hm, ez nem is olyan rossz, amit kívánok, azt ezen a szigeten meg is kapom. Erősen gondoltam egy mobilra, de semmi. Akkor jöhet egy csokitorta!

Megjelent a bácsi, aki a fagyit adta, és egy szelet csokitortát tartott előlem. Épp meg akartam kóstolni, amikor valami megkordult.

Hirtelen kinyílt a szemem, és megfájdult a nyakam. Körülnéztem, közben a hasam megint megkordult.

Álmomban már jóllaktam, ideje, hogy ez a valóságban is megtörténjen.

– Anya, van itthon csokitorta vagy fagyí? – kiáltottam. – Vagy esetleg csokinyuszi?

Mulic Beáta, 8. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Húsvéti vers

*Tojást festek, pirosat,
így várom a fiúkat!
Locsolkodni jöjjenek,
Vízzel le ne öntsenek!*

Kocsis Katalin, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

RÜGYFAKADÁS

A majdnem elmaradt húsvét

Hol volt, hol nem volt, még a kismalac pocsolóján is túl, nagyon-nagyon messze, egy távoli erdőben együtt éltek a varázslatos és híres lények. Itt élt többek között Lajka, az úrkutyá, a tündérek, a húsvéti nyúl és Paris Hilton első csivavája. A mesebeli helyet senki sem ismerte, ezért itt boldogan éltek. A nyúl téli álma helyett játékokat tervezett, és a kívánságlistákat csoportosította kontinensek szerint. Miután fele munkával elkészült, úgy gondolta, alszik egy keveset. Ez a kevés azonban több volt, és mikor felébredt, mindenfelől kiabálás hangzott. A kis ecsetek és festékes tubusok mind körülötte örvongtek. A nyuszi rájött, mi történt valójában. Április 23. délutánján ébredt fel a szunyókálásából. Ez nem is lett volna baj, de az ajándékok még nem voltak készen. Az erdő apraja-nagyja összecsődült a nagy eseményre. A bóbiskoló kérlelő szavakkal fordult feléjük a mohás sziklán. A lények először sugdostak, majd előrepült a tömegeből egy kismadár. Felajánlotta, hogy készítenek egy virágos hintót a társaival. Ez ellen nem volt kifogás, és a pillangók is társultak az építéshez. A repdeső madarak és pillangók gyönyörű képet festettek az égre. A társaság hangja felharsant, és mindenki a kis műhely felé vette az irányt. Ott megkapták a feladatukat, és buzgón alkottak. Mire a nap és a föld az erdő végén találkozott, ők is készen lettek...

Még szerettem volna feltenni néhány kérdést neki, de tudtam, hogy sokan várnak rá, és újra elálmosodtam. Visszadőltem az ágyamba, a sok megválaszolatlan kérdés cikázott a fejemben. Egy gondolatomban megállította őket: Majd megkérdezem tőle jövőre!

Hubai Dóra, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Icipici vers

Nyuszi-Muszi a nevem,
ugri-bugri a kedvencem.
Az erdő, a mező a lakhelyem.
Ha reccsen egy ág,
félkapom a nyúlcipőt, hogy
meg ne lássam a vadászpuskát.
Nyuszi-Muszi a nevem,
ugri-bugri a kedvencem.

Saszivárevity Edvárd, 5. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

Ismeretlen lány

Hullámos haját fújta a szél,
Szép szemét eltakarta egy tincs.
Karcú dereka kivillant kabátja alól,
Futottam utána, csak nem értem utol.
Örök homály fedí kiletét,
Ezért nem tudom a nevét.

Ábrahám Balázs, 3. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

Tavaszi

Az utolsó esőcseppet láttam zuhanni,
amikor a gyönyörű nap elkezdett harcolni...
Elkezdett harcolni a bolyongó felhők ellen,
amelyek eddig munkában voltak,
s most már gyöngébbek
e fényes csillaggal szemben.
Színesebb a táj, mint télen volt
az a kopár, fehér, jeges holt...
A madarak a fákon csodásan dalolnak,
s mára szerelem fényéről hadarnak...
Itt a tavasz, itt a megújulás,
gyere barátom, szedjél a színesből egyet s mást...

Barna Júlia, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Kedves Pajtások!

Tavaszi, húsvéti és anyák napja, ez a három téma feszegeti ma a Rügyfakadás kereteit, mert az idei tavasz nagyon közel hozta egymáshoz a két ünnepet.

Verseitekkel, fogalmazásaitokkal **köszöntjük ma az édesanykákat**, akiknek gondoskodó, családi fészket teremtő szeretete az ünnepet is meghittebbé teszi. Szívleljétek meg ebből az alkalomból **Palatinus Klaudia** figyelmeztetését!

A mai válogatásban is, a legutóbbi küldemények között is **nagyon sok vers van**. Nem csoda, hisz az érzelmekre ható események költővé nemesítenek.

Most pedig ismét hosszú névsor következik, mert köszönettel nyugtázom a héten küldött írásokat.

Ada: Bács Ágnes (2 írás), Balázs Patrik, Bátor Csilla és Barba Nikolett, Béres Szandra és Skita Sámuel, Börcsök Mária Magdolna és Zetkó Gergő, Csuvi Sarolta és Vastag Krisztina, Dér Lilla és Narancsik Helén, Gálfi Kata, Gordán Carmen, Gyalog Szabrina, Hanák András, Hényel Csenge és Apró Réka, Horvát Alíz (2 írás), Horvát Aliz és Gordán Carmen, Juhász Orsolya, Juhász Orsolya és Szécsényi Réka, Könyves Sára, Lázár Boglárka, Lehocki Dávid, Lehoczki Anna és Bács Ágnes, Móricz Tímea és Könyves Regina, Narancsik Helga és Orcsik Henrietta, Patyi Tímea és Šelemba Aleksandra, Rigó Edvard és Rigó Kitti, Rind Roland és Raffa Balázs, Šelemba Aleksandra (8 írás), Šelemba Aleksandra és Patyi Tímea, Smit Alex és Bajusz Árpád, Soly mosi Rebeka, Szabó Ákos és Vastag Zsolt, Szécsényi Kata, Szeszták József és Sziráki Miklós, Tóth István, Vastag Krisztina, Vastag Tímea és Balog Réka, Világos Emese, Virág Anna és Apró Andrea;

Bácskertes: Jánosi Tamás, Buják Judit, Guzsvány Szilvia, Pap Nikolett, Pekán Dijana, Saszivárevity Edvard, Tumbász Dávid és Varga Patrik;

Csantavér: Babity Ivett, Farkas Dénes, Farkas Rebeka, Tóth Bagi Renáta, Vituska Viktória (2 írás);

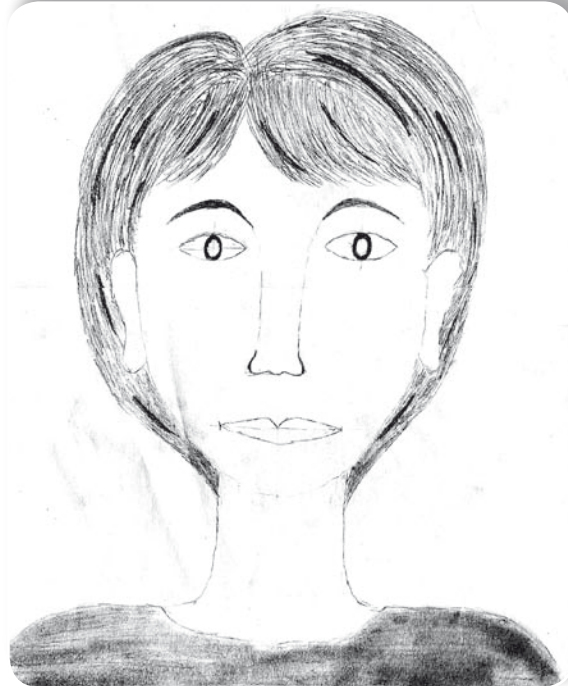
Orom: Dobó Klaudia, Káposzta Kyra, Lékó Szibilla, Licinger Krisztina, Remete Krisztina, Solti Márton (2 írás), Várad Alex;

Pacsér: Csekity Szemesi Bence, Nagy Mariann, Simon Dániel és Szemesi Laura;

Szabadka, Jovan Jovanović Zmaj iskola: Bakos Roland, Darazsac Dániel, Kucsera Noémi (3 írás), Milic Lénárd; Rajzot küldött: Darazsac Dániel, Kucsera Noémi, Milic Lénárd és Tóth Roland.

Kövesétek a fentiek és különösen az adaik példáját! Örököltétek meg élményeiteket, gondolataitokat, érzelmeiteket!

Tomán Mária

Bálint Boglárka topolyai tanuló rajza

Újra és újra megnyílik Lewis ruhásszekrénye – szerencsére, mert sokan már azt gondolták, hogy az ajtó örökre zárva marad. Ugyanis a Disney – anyagi okokból – nem akarta folytatni a mesét, ám a Fox megmentette a céget, s valahogy összekaparták a dollárokat – Az újabb epizódot Michael Apted rendezte, szereplők: Ben Barnes, Skadar Keynes, Georgie Henley, Will Poulter, Tilda Swinton és mások...

MENŐ FEJEK

Képzelt interjú

Narnia krónikái 3. – A Hajnalvándor útja

Ezúttal Caspian királytól, Ben Barnestől kérdeztük meg: miről is szól a mese harmadik felvonása?

– Azzal kezdem, hogy amikor még rövid nadrágban szaladgáltam az utcán, többször megnéztem a BBC által gyártott Narnia krónikái sorozatot. Sokszor elhittem magammal, hogy én vagyok Caspian herceg, nagyon bírtam a kedvencemet megszemélyesítő színészt, Sam Westet, állandóan utánnoztam a tükör előtt. Westen mindig látszott a határozottság és valami hűvös szigor. Én is természetesen ilyen akartam lenni, ehhez most a rendező minden lehetőséget megadott nekem. Szabad kezet kaptam tőle, s hagyta, hogy olyanak formáljam meg Caspian herceget, ahogyan én szeretném... Így hát nagy-nagy örömmel vettem részt a munkában. Ebben az újabb mesében Narniának és Caspiannek ismét szüksége van a Pevensie testvérek hathatós segítségére. Ezúttal azonban csak Edmundra, Lucyre, Eustace-re számíthatnak. Narnia elpusztítását csak ők akadályozhatják meg. A feladat tehát nem könnyű. Edmundot ugyanis ismét megkeresi a Fehér Boszorkány, Lucy megízleli a sötét oldal hatalmát, rám, Caspianre pedig uralkodásom egyik legnehezebb időszaka vár...

– A segítőársad, Michael Apted James Bond-sztorit is rendezett. Most elvállalta egy mese feldolgozását.

– Hát... a munka és mindaz, ami körülötte zajlott eléggé megviselte az alkotóstat. Ez a harmadik epizód nagyon kemény menet volt, mert alighogy befejezte a stáb a Caspian herceget, szinte azonnal belevágott A Hajnalvándor útjába. A csapatnak gyakorlatilag egy szusszanásnyi ideje sem volt, és közben a stúdióban is akadtak gondok, melyekről mindenki tudott. Meglehetősen feszült volt a légkör. A szövegkönyvvel sem volt elégedett a rendező, át kellett alaposan

pofozni, de szerencsésen átvészeltük ezt az időszakot, befejeztük a mozit, és reméljük, hogy a benne rejlő rengeteg munkát a nézők értékelik.

– A rendező – állítólag – nem nagyon rajongott a meséért.

– Gyermekkorában nem volt rajongója a meséknek. Ellenben, amikor elvállalta A Hajnalvándor útja rendezését, többször végigolvasta a könyveket és bevallotta nekünk, hogy lassan-lassan megváltozott a véleménye.

– Őszintén: Milyen mozi a harmadik eresztése a mesének?

– A történet színhelye ezúttal a narniai tenger, amelybe a Pevensie testvérek, Edmund és Lucy majdnem belefulladnak. Ugyanis a rokonoknál töltik a nyári szünetet, ahol találkoznak az elkényeztetett unokatestvérükkel, Eustace-szel. A diliskedő tesó házában észrevesznek egy festményt,

amely egy, a tengeren hánykolódó narniai hajót ábrázol. A festmény beszipantja a három gyereket, akik pillanatok alatt a tengerben találják magukat. A vitorlás – vándor – kapitánya nem más, mint a régi barátjuk, Caspian herceg (vagyis én) azonnal megmenti a gyerekeket. Hajómmal a Magányos-szigetek felé tartok, mert abban bízom, hogy megtalálom Narnia elüldözött uralkodóját. Edmundék csatlakoznak az expedícióhoz, ám akkor még senki sem sejtí, hogy milyen veszélyek leselkednek majd ránk az út során. Nos, most gondold el! Ennyi kaland láttán a mozink csakis színvonalas lehet, gyönyörű képek váltogatják egymást... és hát velünk tart az oroszlán is.

– Lesz-e Narnia krónikái 4. is?

– Ezt ne tőlem kérdezd. Az anyagiakról és a mese folytatásáról nem én döntök. Én örömmel válllok még néhány epizódot...

B. Z.

Abszolút viccek

- Mi az abszolút lehetetlen?
- ???
- Zoknit húzni a hegy lábára.
- Ki az abszolút szerencsétlen?
- ???
- Aki beleül egy szénakazalba, és megszúrja egy tű!
- Ki az abszolút taxis?
- ???
- Aki még a szivarból is fuvart csinál.
- Mi az abszolút zörgés?
- ???
- Amikor egy csontváz lovagi páncélban egy légkalapáccsal a bádograktáron szegecsel!
- Mi az abszolút semmi?
- ???
- Lap nélküli, lábatlan asztalon lévő hámozott lufi, amit penge nélküli, nyeletlen bicskával durrantottunk ki.
- Ki az abszolút sovány?
- ???
- Aki tízszer ugrik a vízbe, de csak egyszer csobban.
- Ki az abszolút szegény?
- ???
- Aki családfával tüzel!
- Mi az abszolút pletyka?
- ???
- Amikor a néma elmondja a süketnek, hogy a vak látta a bénát szaladni.

Nem jár iskolába

- A maga fia elég régóta nem jár iskolába.
- Nem létezik, hisz minden reggel elkísérem!
- Elhiszem, de a tanítás délután van!

Rendkívüli gyerek

- Az én kisfiam rendkívüli gyerek, tele van eredeti ötletekkel, igaz tanár úr?
- Ó igen, különösen ami a helyesírást illeti.

Milliomos gyerek

- A milliomos gyereke iskolába megy. Az első számtanórán kérdezi a tanító néni:
 - Mennyi hatszor hét?
 A gyerek nem tudja. A tanító néni felszólít egy másik gyereket, aki megmondja a helyes eredményt:
 - 42.
 Erre a milliomos gyereke:
 - Csak? Én megadok érte 45-öt is.

Holdfogyatkozás

- A tanár figyelmezteti a tanulókat:
 - El ne mulasszátok 20.50-kor a holdfogyatkozást!
 A hátsó padból megszólal egy hang:
 - Melyik csatornán lesz?

Beteg gyerek

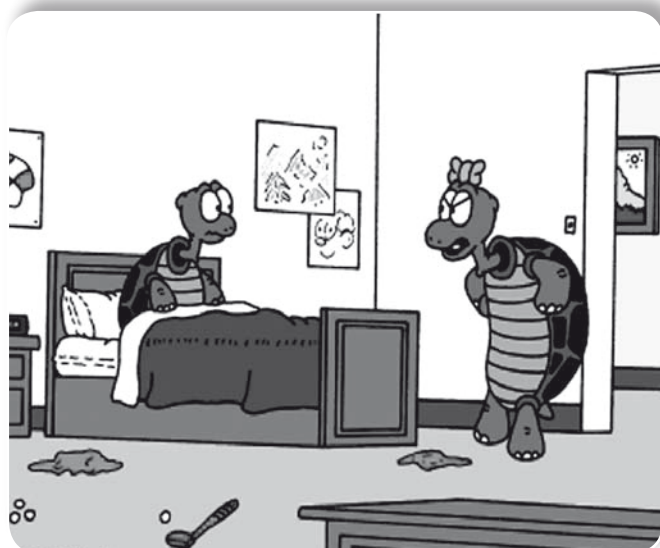
- Anyu! Nagyon fáj a torkom, meg a hasam is!
- Ó, te szegény! Miből is írtok ma dolgozatot?

Jean-viccek

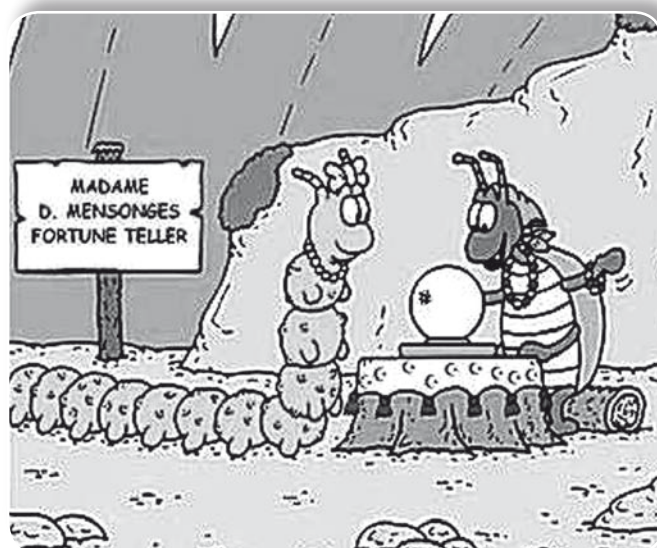
- Jean, kóstolja meg ezt a konyakot! Mit talál benne furcsának?
- Azt, hogy megkínált velem uram!
- Mondja Jean, miért iszik üres pohárból?
- Mert nem vagyok szomjas, uram.
- Jean! Megyünk a vasútállomásra a sógorom elé!
- De a sógora csak holnap érkezik, uram.
- Tudom, de holnap nem érek rá kimenni elé.
- Jean, maga komornyik?
- Igen, uram! - feleli Jean.
- Akkor veszek fel egy vidámyikot is!
- Jean, a konyhakést!
- Mi célból, uram?
- Acélból...
- Jean, hozza be a baltát!
- Minek uram?
- Embert akarok faragni magából!
- Jean, hozzon egy pohár vizet!
- Igen uram!
- Jean, hozzon még egy pohár vizet!
- Igen uram!
- Jean, hozzon még egy pohár vizet!
- Igen uram! De megkérdezhetem miért?
- Ennyire szomjas?
- Nem, de még mindig ég a könyvtár!

Miért?

- Miért nincs a hálnak haja?
- Mert sohasem tudná megszárítani!

- Tudom, hogy tíz perccel ezelőtt hívtál! Akkor kezdtem felmászni.

- Fényes jövő áll előtted, átváltozás: szépség, szárnyak, elegancia...

Lecke

Egy hihető magyarázat a házi feladat hiányára:

- Pistike, mutasd, hol a házi feladatod?
- Tanárnő, kérem, néhány földönkívüli érkezett az úrból, és magukkal vitték, hogy tanulmányozzák az emberi intelligenciát.

Fizika

- No, Pistike, ismered-e Archimédesz törvényét? Mondd meg nekem, mennyit veszít a súlyából a vízbe mártott test?
- Annyit, amennyi kosz leázik róla.

Matek

- Kisfiam, mennyi kétszer kettő? - kérdezi a tanító néni Józsikától, a bróker fiától.
- Az attól függ - feleli a gyerek -, hogy veszek vagy eladok.

Gömbölyű

- Tanár úr, honnan tudjuk, hogy a föld gömbölyű?
- Micsoda kérdés! Nem láttál még földgömböt?

Pistike

- Pistike, miért van idézőjelben a fogalmazásod?
- Mert Peti füzetéből idéztem.

Kegyelemkettes

- Hányast kaptál?
- Kettést.
- Miből?
- Kegyelemből.

Teknősök

A teknőscsalád elmegy a cukrászdába fagyizni. Leülnek a teraszon, a papa felnéz az égre.

- Húha, azt hiszem, eső lesz! Kisfiam, haszaladnál az esernyőért?

A teknőcgyerek elindul, a szülők üldögnének a fagy mellett. Eltelik egy óra, majd kettő, a gyerek nem jön. Megszólal teknős mama:

- Apukám, edd meg a gyerek fagyiját is, mielőtt még megolvad!

Mire a gyerek megszólal a hátuk mögül:

- Apu, ha megeszed, én el se indulok!

Kis béka

A kis béka elmegy a jósnőhöz. A jósnő azt mondja:

- Nemsokára találkozni fogsz egy nagyon szép lánnyal, aki majd mindent tudni akar rólad.

- Valóban? És ugye egy partin fogunk találkozni? - kérdezi a béka.

- Nem, hanem biológiaórán.

Sivatagi bolha

Egy fiatal kutató elmegy a sivatagba első felfedezése reményében. Talál egy sivatagi bolhát, mondja neki:

- Ugorj! - a bolha ugrik. Letépi az egyik lábát, mondja neki:

- Ugorj! - a bolha ugrik. És így tovább... Végül letépi az utolsó lábát is. Mondja neki:

- Ugorj! - a bolha nem ugrik.

A fiatal kutató leírja első felfedezését:

„Ha a sivatagi bolhának az összes lábát letépjük, akkor a bolha megsüketül.”

Harapós?

Az egyik kisfiú új kutyát kap. Elviszi sétálni, s útközben találkozik a barátjával.

- Jaj, de aranyos kutyád van! - kiált fel a barátja.

- Simogasd meg!

- Nem harap?

- Én is ezt szeretném megtudni!

Jegesmedve

Egy ember bemegy az állatkereskedésbe és pórázon húzza maga mögött a jegesmedvét.

- Merre van az a szemét?

Az eladó megsejpepve:

- Milyen szemét?

- Akitől egy évvel ezelőtt tengerimalacot vettem.

Kövér indián lány

- Hogy hívják a kövér indián lányt?

- ???

- Pocakhontas!

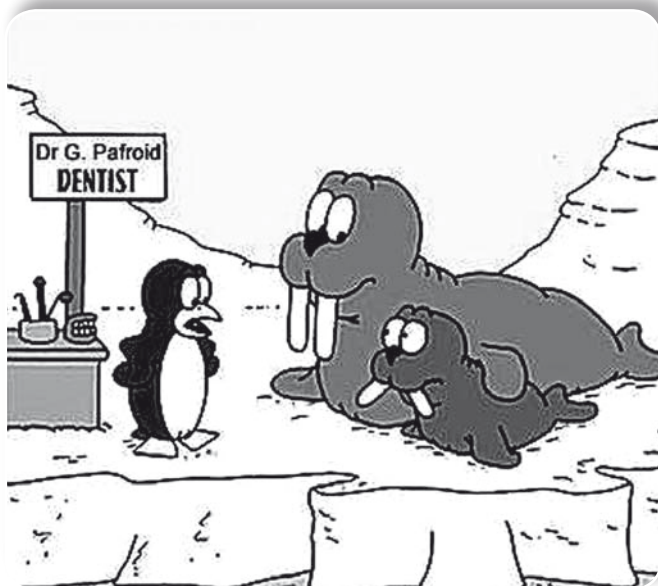
Mexikói nyaralás

Egy fickó hazajön a mexikói nyaralásáról, és élményeiről mesél a barátainak.

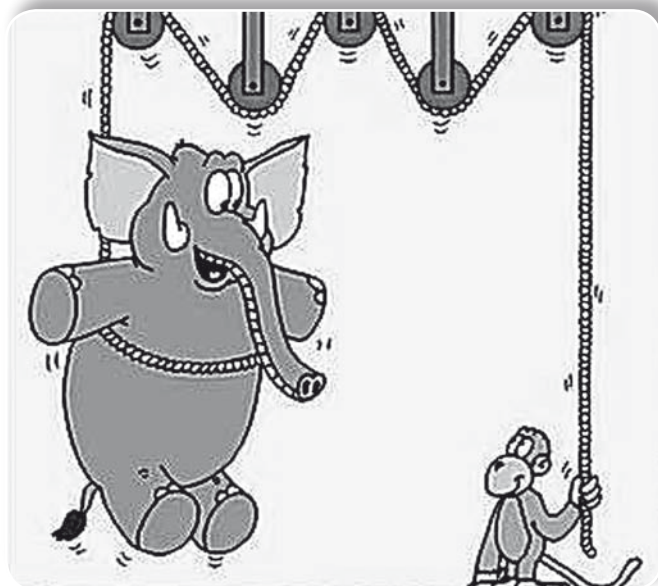
- Szörnyű dolog történt ott... Képzétek a helyzetet: indiánok jobbról, indiánok balról, indiánok előttem, indiánok a hátam mögött...

- És mit csináltál?

- Mit? Megvettem az egyik takarót, amit árultak.

- Igen, attól félek fogszabályzóra lesz szüksége.

- Jól van, jól van, te nyerted a fogadást: fel tudsz emelni egy kézzel...

Tamási Áron

Ábel a rengetegben

(Részletek)

Abban a nevezetes ezerkilencszáz és huszadik évben, vagyis egy esztendőre rá, hogy a románok kézhez vettek minket, székeltyeket, az én életemben még külön is igen nagy fordulat állott bé. Akkor is Ábelnek hívtak engem; s ott laktunk Csíkcicsóban, abban a nagy káposztatermelő faluban, a felcsiki járásban, éppen az Olt vize mellett.

Apám, akit Gergelynek neveztek, még élt abban az időben, s közbirtokossági erdőpásztor volt. Ott is lakott fenn az erdőn, egyedül egy kalibában; s csak akkor jövedgetett haza a házhoz, amikor az elesége elfogyott. Ilyenkor édesanyám ismét feltarisnyálta, s azzal visszament az erdei szállásra, hogy legalább egy hétig megint ne lássuk.

Gyermekek a háznál rajtam kívül nem volt, s én ezt nem is bántam, mert engemet is csak bajosan tudtak iskolába járatni s ruházni, olyan nagy szegénységben éltünk.

Az a nap, amelyik az előbb felemlített nagy fordulatot hozta belé az életembe, éppen a Szent Mihály napjára következő nap volt, vagyis szeptember harmincadika. De már azt, hogy szereda volt-e vagy csütörtök, azt már nem tudnám megmondani, csak az jut jól eszembe, hogy apám rég nem járt volt immár az erdőről haza. Édesanyám délebed után mindjárt elment egy zsákkal pityókát ásni, s nekem egy jó halom csöves törökbúzat hagyott hátra, hogy én azt lefejtsem, amíg estére hazajő. Egy kis zsúpfedeles házban laktunk, amelyik a kertek tetejében feküdt, a Hargita felőli részen. Mivel napfényes őszi idő volt, még az ablakot is kinyitottam, hogy azon a friss levegő jöhessen befelé bátran. Aztán a ház közepébe gyújtottam a törökbúzacsoveket egy rakásba, melléje egy üres vékát helyeztem a földre, s magam egy rostával beültem ügyesen a kettő közé: a rostát vettem az ölömbbe, s dologhoz láttam. Volt egy jóféle nagy lombos kutyánk, akit Hegyesnek hívtak, s volt egy hóka macskánk is, amelyiket ugyanvalószínűleg erősen szerettem. A kutya lefeküdt velem szembe a földre, s egész idő alatt onnét nézte csodálkozó szemekkel, hogy milyen ügyesen morzsolom belé a rostába a törökbúzat. Később a macska is hozzánk pártolt, mégpedig olyanformán, hogy feljött a jobbik vállamra, ahonnét váltakozva hol macskanótát húzott a fülembbe, hol pedig az arcját mosta.

Hamar és jól telt az idő ebben a munkában, s a társaságban. Amikor a nap már-már a földig húzta volna bé az eget, mint valami nagy-nagy piros alma, egyszerre mozgást hallottam odakünn. Egy percre abbahagytam a dolgot, s a csendben úgy tetszett, mintha valaki jött volna felfelé a négy kőgarádcson. De mire ezt

kigondoltam volna, a jövés már az ereszbe is érkezett. Egy hopp, s hát a macska leszökött a vállamról, de abban a pillanatban az ajtó is nyílani kezdett. Erre Hegyes is vakkantott egyet, de mindjárt láttam, hogy elsiette a dolog, mert édesapám lépett bé az ajtón.

– Dugd bé, Hegyes! – intettem le a kutyát. – Nem látod, hogy az édesapám?

Nem hozott apám egyebet, csak az üres borzarisnyát a nyakában, s jobb kezében azt a nagy fejű botot, amelyikkel örökké járnai szokott volt, s amelyik hosszúságban nemcsak verte őt, hanem még szagot is árasztott, mint-ha zsírtermő fáról vágta volna. Nem szólt apám semmit, hanem a tarisnyát felakasztotta a szegre, a nagy dögverő botot pedig odátámasztotta az ajtó mögé. Egyazon ültömben én is tovább dolgoztam, hadd lássa igyekezetemet, s legyen jókedvvel, ha már hazajött.

– Hát van-e sok bükkmakk az erdőn? – kérdeztem.

– Ott van elég – felelte.

– Hát disznyó hozzá?

– Azok mind itthon laknak a faluban – mondta apám; s odaállott mellém, és álltából nézni kezdte, hogy miképpen is fejtem a törökbúzat. Láttam, hogy nincs valami erős jókedvében, s ezért még ügyesebben kezdtem egy nagy csövön járatni a kezemet, de feltettem magamban, hogy biza én sem szök-dösöm az örömtől, hanem tartom magam, ahogy az egy munkásemberhez talál.

– Hát hogy fejlik a törökbúza? – kérdezte ismét.

– Ez jól, ha jól fejt valaki – feleltem én is.

Erre is csak tovább nézte az én munkámat, amiből én már tudtam, hogy hibát keres.

– Hát te nem fejtéd valami jól – szólalt is meg.

No, erre felnéztem reá, s mosolyoghattam is egy kicsit.

– Ezt dicséretképpen mondá-e? – kérdeztem.

– Nem éppen.

– Kár pedig, mert a fiú úgy fejt pontosan, ahogy az atyától tanulta.

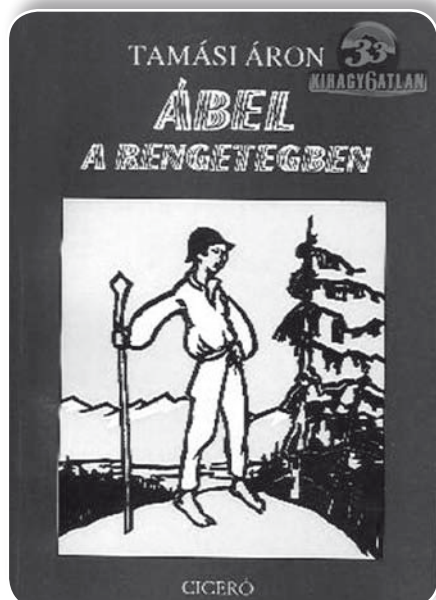
Erre a válasza letette apám a sapkáját is, mert nagy báránybőr sapkája volt neki, amolyan tornyosan felálló, s azt lehetőség szerint örökké a fején tartotta.

(...)

Átcsoszogtam az eresz földjén, majd a garádcsonkra kaptam, ahol még szöktem is egyet, mivel a lábam ezt nekem megengedte. Nem tudom, miért, de olyan kedvem nőtt, hogy a szemem mind az ágak hegyén járt volna. Alig érhettem azonban az udvaron földet, egyszerre valamiben megbotlottam. Hirtelen csak azt éreztem, hogy puha és szőrös az a valami, de a másik pillanatban már láttam, hogy egy nyúl. S nem is akármilyen, hanem nagy és kövér. Az első s a hátulsó lábai össze voltak hosszú spárgával kötve, amiből könnyen kitaláltam, hogy nyakba vetve hozhatta valaki. Úgy megörvendtem a jó peccsenyész állatnak, hogy mindjárt felkaptam a földről, hogy vigyem nagy hozsannával apám elé. Alig lódultam azonban neki, egyszerre az eszemben megsercent valami. Megálltam, s gondolkozni kezdtem, hogy vajon ki hozhatta ezt a nyulat?! Ezt más nem, csak apám! S ha apám, akkor mért tette le ide, s milyen szándék vezérelte, amikor nem szólt semmit?

Hm... Először egy kicsit furcsállottam a dolgot, de aztán az a gyanú kezdett fészkelődni bennem, hogy mókázás akar lenni az egész, s vízért is csak azért küldött apám, hogy találjam meg a nyulat, s hazudjam azt, hogy az én fogásom. Emberivel kezdett azonban mókázni apám is, mert ha ő tudott valamit, én is tudtam mást. Vagyis a nyulat elrekkentettem a ház oldalánál, aztán pedig vizet merítettem a kútból, s megindultam befelé.

– Szépen esteledik – léptem bé a házba, mintha nem is láttam volna nyulat soha életemben. Jól vettem észre, hogy édesapám fűrkésként erősen az arcomat, de nem hamarkodott kérdezni semmit. Nagy szorultságban lehetett pedig, mert egyedül csak arra gondolhatott, hogy időközben ellopta valaki a nyulat. Hagytam mégis, hadd tépelődjék, ahogy jólesik neki; még egy kannába vizet is merítettem, és odavittem, hogy igyék erre a nagy gondolom bánatra. Meg is itta az egészet, s csak akkor szólt, amikor a bajuszát megtörölte.

– Látni tudtál azért – mondta.
 – Én igen, még többet, mint mások – feleltem.
 – Mért többet, mint mások?
 – Én azért, mert most az eget is megnéztem.
 – Hát a földet?
 – Azt nemigen ügyeltem.
 – S mért nem?
 – Azért, mert az ember a földet úgy is látja, ha nem nézi.
 Mindjárt vettem észre, hogy jól felelgettem, mert apám elhallgatott, és sóhajtott egy jó nagyot.
 – Mért sóhajt akkorát – kérdeztem –, mintha elfutó nyulat látott volna?
 – Hát én hol láttam volna nyulat? – fogta meg apám a szalmaszálat.
 – Odafenn az erdőn. Hát ott nincs elég?
 – Ott szemnek elég van.
 – Pedig a hasnak kéne – játszottam tovább.
 – Ha kéne, fogj! – mondta apám is hegyesen.
 – Ha erdőn volnék, fognék is.
 – Hát itthon nem tudsz?
 – Itthon bajos.
 – Hát fogj bajosan!
 Úgy tettem, mintha erősen tusakodnám, aztán nagy elszántságot mutattam hirtelen.
 – A parancs: parancs! – mondtam, és kifelé indultam.
 – Hová mész? – kérdezte apám.
 – Édesapám parancsolatjára megpróbálok nyulat fogni.
 – Tán nem ment el az eszed?
 – Nekem lehet, hogy el – feleltem –, de hát ha jó egy nyúl, s az visszahozza!
 Még annyit láttam, hogy apámnak megnevésedik az örömtől és a játéktól a szeme; aztán dagadó mellel, mint egy hős, kimentem. Egy ideig állingáltam az udvaron, a kapu elé az útra is kisétáltam, s nézegettem a csillagokat, hogy teljék az idő, mint ahogy nyúllesés idején szokott telni. Majd úgy tíz perc múlva szépen eléhúztam rejtekéből a nyulat; s úgy libegtem bé véle a házba, mintha oroszlánt fogtam volna.
 – Hát ez mi? – emeltem apám elé a jó kövér állatot.

GYÖNGYHALÁSZ

– Ez nyúl! – felelte nagy örömmel apám.
 – Nyúl, ugye?
 – Ez az, bizonisten.

Igen jól játszott apám is, mert nagyobb bizonyosság okáért, még meg is tapogatta a tapsifülest.

– Hol tudád fogni? – kérdezte nagy csodálkozással.

Erre a kérdésre úgy éreztem, hogy valami különös melegség lepi el az egész testemet. A képzeletem egyszerre által is törte a valóság szürke felhőit, s a nyúl fogás részletei ragyogni kezdtek előttem.

– Én nem is tudom, hogy hol volt az eszem – mondtam –, amikor nekiindultam, hogy nyulat fogjak. De valami mégis mintha azt súgta volna, hogy: „Eredj Ábel, mert a jó Isten ki fogja rendelni neked a nyulat!” – „Előbb rendelje ki, s aztán hiszem” – pogánykodtam még magamban, s a garádicsok aljában megálltam. Jobbra is néztem, balra is néztem, de mindent láttam, csak éppen nyulat nem. S ahogy ott állok, s javában fonnyad a reménység bennem, egyszerre az égre talállok tekinteni, s hát abban a pillanatban egy csillag fészkelődni kezd az égen, s búcsúzkodik a társaitól. Kérdik a társai tőle: „Hát te hova mész?” – „Én biza oda, hogy Ábelnek nyulat mutassak” – feleli nekik a csillag, s abból a helyből le is esik a kapunk felőli útra. No de, én is megszököm erre magamot, már ahogy a fájós lábam engedte, kilódulok a kapun, s nézni kezdem az útnak azt a részét, amelyik a mezőre szolgál. De alig nézem egy fél Miatyánk erejéig, hát bukdácsol ott lefelé egy nyúl. Eleibe megyek, s mondom neki, hogy megállhat, mert én vagyok Ábel. Erre ő meg is állott, mint egy bárány, én pedig felvettem s béhozám...

Láttam, hogy apámat taszigálja az ördög, hogy ne eressze nekem a dicsőséget, de az apai erejével valahogy ellenállott neki. Annyit azonban mégis megkérdezett huncut pillantással tőlem, hogy:

– Hát ez a spárta is rajta volt?
 – Rajta hát! – mondtam. – S talán éppen azért jött, hogy oldjuk le róla.
 – Hát nem azért, hogy megegyük?
 – Azt spárta nélkül is meg lehet enni!
 (...)

Én fát hordtam nyomban, s tüzet tettem az eperfa alá, mely a munkálkodás helyétől három lépésre lehetett csupán. De jól is volt ez így, mert a tűzvilágnál tisztán látott apám, amikor darabolni kellett fel a nyulat. Mire szép piros halommá gyúlt a parázs, én egy régi drótrostából megfelelő rostélyt is szerkesztettem össze, úgyhogy a sütéshez hozzá is láthatunk mindjárt.

– No, olyanok vagyunk mi is, mint a pogány törökök voltak – szólalt meg ismét apám.

– Hát azok milyenek voltak?

– Azok olyanok, hogy a követet megsütöték.

Ez kicsit furcsa volt, hogy éppen a törökökhöz ment által apám, de azért nem gyanítottam semmit.

– Hát ez a nyúl mért lett volna követ? – tudakozódtam.

– Ez azért, hogy hívjon téged az erdőre.

– Hát oda mért?

– Oda lakni.

– Még oda is elmehetek – mondtam.

– Te el – ravaszkodott apám –, ha nem félnél ott egyedül lenni.

Semmire sem voltam olyan rátartós, mint a bátorságomra; s most is felugrott bennem rögtön a hős.

– Sok mindent úsmerek – mondtam kerekén –, de a félést nem. Akármekkora erdőn is keresztülmennék, s még lagnám is benne báron, tiszta egyedül!

Éppen ezt várta apám, mert abban a percben leborított, mint a madarat:

– Emmá beszéd! Holnap kimegyünk, s lakjál benne.

– Hova megyünk ki?

– Mi a Hargitára, s oda is egy kicsi házba. A tegnap valami szeredai bankurak vadászni jöttek a közbirtokossági erdőbe, s elszereztek nekik erdőpásztornak, a bank erdejébe, amelyik a Hargitán van. Fizetést is kapnál, ha csakugyan nem félnél ott egyedül megmaradni.

Hát erre nem is tudtam hamarjában szólni semmit, csak behúztam a nyakamat, s úgy pisloghattam, mint a béka. S bántam is már abban a percben, hogy az előbbi szavaimmal oly nagy hősnék mutattam magam, de most már nem lehetett meghátrálni.

Kedves Olvasó Tanulók!

Tamási Áron (1897–1966) Ábel a rengetegben (1932) című regényének (az Ábel-trilógia első részének) első fejezetéből közlünk részleteket mai rovatunkban. Ábelnek a Hargita erdőrengetegébe (erdőpásztornak) való elszegődése körülményeit ismerhetitek meg belőle. A Hargitán, a végeláthatatlan erdőben egyedül teljesített szolgálat, a legkülönbözőbb kalandok és élmények közepette úgy válik felnőtté Ábel, hogy közben megtapasztalja, a világ és az emberi közösség egyáltalán nem harmonikus és igazságos.

A közölt részletből is érzékelhető, Ábel édesapját a szegénység viszi rá, hogy még cseperedő gyermekét szolgálatba adja – s ez igen nehezebb eszik. Hogyan próbálja meg oldani az apa a feszültséget? Hogyan készíti fel gyermekét a reá váró eseményekre.

Az Ábel a rengetegben nyolcadikos házi olvasmány. Azzal kapcsolatban, hogy képes-e megszólítani a mai tanuló fiatalokat egy ilyen történet – kétélyeim vannak. Írjátok meg!

Bence Erika

Újabb botrány a Facebook körül

Paul Ceglia azt állítja, hogy Zuckerberg 2003-ban, egy kezdeti ezreddolláros befektetésért cserébe átadta neki a világ legnagyobb közösségi oldalának ötven százalékos tulajdonjogát.

Ceglia egy Mark Zuckerbergkel kötött állítólagos szerződésre hivatkozva, magának követeli a Facebook részvényeinek ötven százalékát.

A férfi nemrég nyújtotta be az ügyben indított bírósági keresetének második, módosított változatát a New York-i kerületi bírósághoz. Ceglia azt állítja, hogy 2003-ban, a közösségi oldal elindulását megelőzően ezer dollárt fektetett a Facebookba, amit különféle, a perirathoz csatolt dokumentumokkal – így egy Zuckerberg által aláírt szerződéssel és több e-maillal – is igazolni tud.

Amennyiben a bíróság jogosnak ítéli a követeléseit, Ceglia nagyjából 25 milliárd dollárral – az oldal becsült piaci értékének ötven százalékával – gazdagodhat: igaz eredeti, 2010 nyarán bíróság elé került keresetében még a részvények 84 százalékára tartott igényt.

A Facebook tulajdonosai természetesen megalapozatlannak tartják a New York-i férfi követeléseit. „Ez egy tisztességtelen eljárás, amelyet egy elítélt bűnöző vádjai alapján indítottak” – jelentette ki Orin Snyder, a Facebook képviselőjét ellátó Gibson, Dunn & Crutcher ügyvédi iroda munkatársa.

(Tavaly júliusban a Forbes számolt be arról, hogy Cegliát tízéves felfüggesztett börtönbüntetésre és 25 ezer dolláros bírságra ítélte a bíróság hallucinogén hatású kábítószer birtoklása miatt.)

Mark Zuckerberg, a Facebook alapítója és tulajdonosa

Mi viszont ezt a lejáratási kísérletet tarjuk becstelennak, függetlenül a tulajdonjoggal kapcsolatos kereset megalapozottságától...

Késik az iPad 3

A Digitimes híre szerint az Apple leghamarabb a jövő évben állhat elő az új, valószínűleg a jelenleginél sokkal jobb felbontást és megjelenítést lehetővé tévő AMOLED-kijelzővel ellátott tablettel.

Egy, a Digitimesban megjelent hír szerint az Apple elhalasztotta az iPad 3, korábban felröppent iparági pletylák szerint eredetileg 2011-re tervezett piaci bemutatóját.

A cikk szerzőjének értesülése szerint a gyártó szakemberei egy új generációs, az iPad 2-nél jobb felbontást és grafikus megjelenítést ígérő eszköz kifejlesztésén dolgoznak – még az sem lehetetlen, hogy az iPhone 4-éhez hasonló Retina display-t kap majd a táblagép.

Az internetes lap értesüléseit alátámasztani látszik, hogy az IDC elemzőcég egy januárban megjelent tanulmányának szerzője úgy tudja, hogy az iPad 3 készülékeket rendkívül kifinomult 2048x1536-os felbontású kijelzővel fogják ellátni.

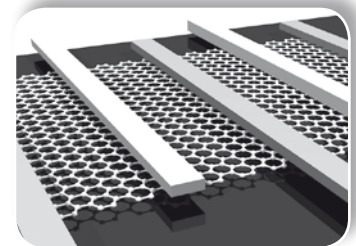
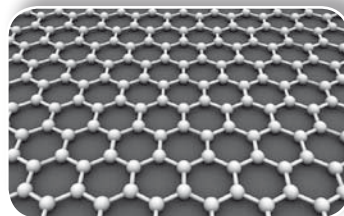
A Digitimes újságírója szerint nem lehetetlen, hogy az új modell a rendkívül energiatakarékos AMOLED (active-matrix organic light-emitting diode) technológiát használó érintőképernyővel szerelik fel. Igaz – jegyzi meg a szerző –, hogy az AMOLED-piacot az Apple egyik legnagyobb riválisának tartott Samsung dominálja, így könnyen előfordulhat, hogy Steve Jobs cége végül mégsem emellett a megoldás mellett teszi le a garast.

Itt a világ leggyorsabb grafénprocesszora

Az IBM kutatásainak köszönhetően egy lépéssel közelebb jutottunk a forradalmian tartott új technológiára épülő félvezetők sorozatgyártásához. A grafén olyan egyedi tulajdonságokkal rendelkezik, amely az eddiginél jóval gyorsabb adatfeldolgozást tehet lehetővé.

Az IBM a minap mutatta be eddigi leggyorsabb graféntranszisztorát, amely másodpercenként 155 milliárd ciklus végrehajtására képes. Az új technológia közel ötven százalékkal gyorsabb adatfeldolgozást tesz lehetővé, mint a cég korábbi kísérleti modelljei. A graféntechnológia alapjául egy egyetlen szénatom vastagságú, méhsejtszerűen strukturált réteg szolgál.

A gyártó legújabb kísérleti transzisztorja 155 gigahertzes vágási frekvenciával rendelkezik – legutóbb tavaly februárban egy 100G gigahertzes megoldást mutatott be a vállalat – mutatott rá Yu-Ming Lin, az IBM kutatója.

A gyártó szakembereinek tapasztalatai alapján a nagy teljesítményű grafénalapú tranzisztorok költséghatékony módon, a hagyományos félvezető-gyártási folyamatok segítségével is legyárthatók – hangsúlyozta Lin, hozzátéve, hogy ez nagymértékben megkönnyítheti az új generációs chipek sorozatgyártását.

Phaedon Avouris, az IBM egyik munkatársa szerint a grafén-chipek kereskedelmi megjelenése jelentősen növelheti majd a vezeték nélküli kommunikációs alkalmazások, hálózatépítéssel kapcsolatos megoldások, a radar és képkalkáló rendszerek teljesítményét. Az IBM által bemutatott új tranzisztor az Egyesült Államok védelmi minisztériuma által finanszírozott DARPA (Defense Advanced Research Projects Agency) program keretében fejlesztették ki; a kutatás eredeti célja nagy teljesítményű rádiófrekvenciás tranzisztorok kifejlesztése volt.

KOS

Rendesen igénybe leszel véve a héten, folyamatosan kell koncentrálnod, ha eredményt akarsz elérni. Ezért az állóképességedet is érdemes feljavítanod egy kis vitaminkúrával, no meg nyomás ki a szabadba mozogni! A baráti kapcsolataid jól alakulnak, miután a rejtett neheztelések végre napvilágra kerültek.

BIKA

Úgy tűnik, minden és mindenki összeküzdött ellened, de ne add fel a reményt, ezek az akadályok csak azért kerülnek eléd, hogy miután legyűrted őket, erősebben lépj tovább. Szóval kitartás! Meg is lesz az eredmény, megkapod mindazt, amire oly sokat vártál.

IKREK

Nem tudod, mit tegyél, de tartsd szem előtt: az élet sokkal kellemesebb, mint amennyi problémát ez az ideiglenes nehézség okoz. Azért megtapasztalod a hétvége édes oldalát is. Itt az ideje, hogy elengedd magad. Élvezd a tavasz örömeit, és fogyassz minél több gyümölcsöt.

RÁK

Kapcsolataidban várható egy kisebb fordulat, átrendeződhet a baráti köröd vagy épp te csöppensz új közegbe, amelyhez – mint általában – alkalmazkodni energiaigényes folyamat, de megéri. Bulizz vagy rendezz partit, töltsd az időt társaságban. Nagyon jól fog esni egy kis kikapcsolódás.

OROSZLÁN

Úgy tűnik, túl sok idegesség gyülemlett fel benned, ami – ha nem engeded ki időben, normális módon – egy totál alkalmatlan pillanatban ömlik majd rá a környezetedre. Ha bajod van valakivel, mondd meg azon nyomban! Ne feledd meg a bőséges folyadékfogyasztásról!

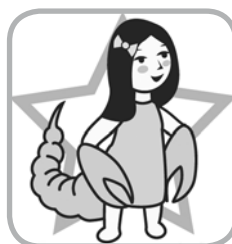
SZŰZ

Készülj fel, mert most megtudod az igazságot egy olyan dologról, ami már régóta foglalkoztat. Lehet, hogy kissé sokkolni fog, de legalább nem fogsz többet „bekötött szemmel” járkálni. Sajnos van olyan ember a közeledben, akit barátodnak hiszel, de egyáltalán nem az.

MÉRLEG

Légy türelmes és ne kérj olyat az élettől, amire valójában nincs szükséged, inkább próbáld meg hálásnak lenni mindazért, amivel már rendelkezel. Látod, ha belegondolsz, nem is olyan szörnyű a helyzeted. Csak várd ki a végét, minden megoldódik!

SKORPIÓ

Egyik ismerősöddel sikerül tisztáznodok egy régóta fennálló problémát, félreértést, végre elfogadod őt olyanak, amilyen. Ez persze jó érzéssel tölt el, mintha egy nagy kő esne le a szívedről. Fontos, hogy ne feledkezz meg a barátaidról, hiszen közülük többen is segítségre szorulnak.

NYILAS

Ahhoz, hogy komolyan vegyenek, el kellene rendezned az életedben a dolgokat, próbáld összeszedni, melyek azok a területek, amelyeken nagyobb rendre lenne szükséged. A környezetben sem ártana egy alapos nagytakarítást végezni. Az állatok közelsége javítja az ember közérzetét, tölts velük egy kis időt!

BAK

Amit most eltervezel, azt nagy valószínűség szerint véghez is tudod majd vinni, mert megvan benned az ehhez szükséges határozottság és becsvágy. Ha először csak kicsi eredmények mutatkoznak, ne keseredj el, ezek már jelek, hogy a nagy cél már kibontakozóban van.

VÍZÖNTŐ

Gyűjts erőt, mert ezen a héten nem kímélnék majd, egy olyan feladattal találd szembe magad, aminek megoldásához minden erődre szükséged lesz. Az a fontos, hogy bízz a megérzéseidben és ne próbáld átgyalogolni másokon. Új szerelem van kialakulóban.

HALAK

Néha mozdulj ki otthonról, különben tapasztalatok híján be fogsz gyepesedni és unalmassá válsz. Lehet ez akár egy laza baráti csevej is, nem kell rögtön a közepébe vágni és széttáncolni az agyadat, a lényeg, hogy társaságban légy. Ne foglalkozz olyan emberek véleményével, akik csak sértegetni próbálnak.

Zene és tanulás

A zene nemcsak ellazít, megnyugtat, felpörget, kikapcsol, hanem javítja a tanulási képességeket és a nyelvérzéket is.

Zene és érzelem

Ha bánatosak vagyunk, vagy ha kicsattanunk a boldogságtól, ha elfáradunk, ha tele vagyunk erővel, mindig jólesik zenét hallgatni. A zene szeretete nem új keletű dolog, több mint 300 000 évvel ezelőtt az emberek már játszottak csontfuvulán és ütőhangszeren is. Az emberek nagy többsége azért hallgat zenét, mert az hangulatokat és érzelmeket vált ki belőle. Egy kutatás során a vizsgált személyek több mint 80 százaléka valamilyen testi reakcióval (borzongás, sírás, nevetés) reagált a zenére. Egy másik alkalommal a kutatók különböző zenéket hallgattak a vizsgált személyekkel, miközben mérték és rögzítették szívritmusukat, vérnyomásukat és légzésüket. Az eredmények azt mutatták, hogy a különféle zenetípusok eltérő hatással voltak az emberekre, de minden esetben valamilyen érzelmet váltottak ki belőlük.

Mozart-hatás

Az úgynevezett Mozart-hatásról először 1993-ban Fran Rauscher, a Wisconsin Oshkosh Egyetem idegtudósa számolt be.

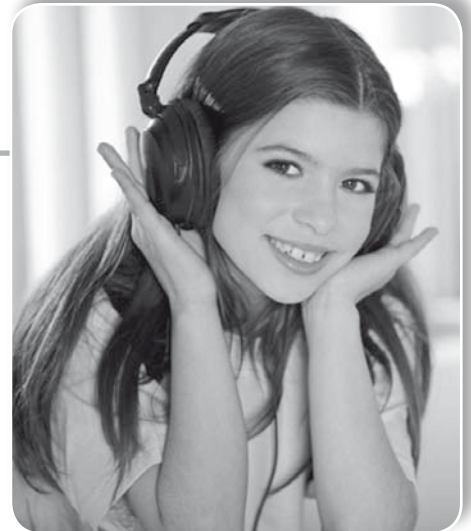
Rauscher kutatásából kiderült, hogy azok a diákok, akik tíz percen keresztül részleteket hallgattak Mozart szonátájából, sokkal jobban teljesítettek egy logikai teszten, mint azok, akik kortárs zenét vagy semmilyen dalmot nem hallgattak. Sokan úgy gondolják, hogy Mozart mellett a popzene is hasonló hatást tud kifejteni.

Muzikális gondolkodás

A Nature Reviews Neuroscence című folyóiratban napvilágot látott elemzés szerint hangszer- vagy zenetanulás közben javulnak a tanulási képességek, és a nyelvérzék is fejlődik. A tudósok szerint ez azért van, mert zenetanulás során fejlődik, erősödik az agy hallással kapcsolatos funkciója, ami pedig hasznunkra válhat a beszédben, a tanulásban, az olvasásban vagy az idegen nyelvek elsajátításában.

Zene és tanulás

A muzikális fiatalok érzékenyebben reagálnak a beszéd közben bekövetkező hangmagassági változásokra, tehát könnyebben el tudják dönteni egy mondatról, hogy az kérdő, állító vagy felszólító-e, meg tudják ítélni a beszélő érzelmeit. A zene emellett gazdagabb szókincset is eredményez, ami az idegen nyelvek elsajátításában is nagy

segítséget jelent. A zenetanulás a tanulási nehézségek esetén is hasznos lehet.

A sikeres tanulás titka

Természetesen nemcsak Mozart zenéje kell ahhoz, hogy a memóriánk fittebb legyen, vagy hogy könnyebben menjen a memorizálás. Néhány jó tanács a sikeres tanuláshoz:

- Teremtsd meg a tanuláshoz megfelelő környezetet – a hőmérséklet inkább legyen kicsit hűvösebb, mint túlfűtött.
- 45 percenként tarts szünetet, ilyenkor egy-két percre hangosítsd fel a zenét is, próbáld meg kikapcsolni.
- Tarts rendet magad körül – rendezett környezetben ugyanis könnyebb az odafigyelés.
- Miközben tanulsz, igyál sok teát, az serkenti az agyműködést.

Mese a szépségről – Szépségmítoszok

Kentéd már be a szádat mézzel, hogy bársonyos legyen? Most megtudhatod, hogy mi igaz a szépséglegendákból!

1. A méz jó a kicserepesedett ajakra – Igaz!

A méz vitamintartalmának köszönhetően regenerálja az ajkakat, és fényessé teszi.

2. A körömlakktól nem tud lélegezni a köröm – Téves!

A körömök szarurétegének nincs szüksége szállításra. Ráadásul a körömlakkgyártók is kíméletes anyagokkal dolgoznak. A lakkozásnál a színekkel kell óvatosan bánni. Az acetონmentes körömlakkle mosó a legkíméletesebb.

3. A mániákus ajakbalzsamozás veszélyes – Igaz!

Aki sokszor használ ajakbalzsamot, az hozzászoktatja ajkát a folyamatos bársonyos érzéshez, emiatt egyre többször szeretne selymes ajkakat. Érdemesebb kevesebbet használni.

4. A fogkrém jó a pattanások ellen – Téves!

A fogkrém fluórtartalma nem akadályozza meg, hanem elősegíti a pattanások gyuladását.

5. 100 hajfésülés a fényes hajért – Igaz!

A gyakori fésüléstől a hajbőrzsír eloszlik a hajon, és ez okozza a fényességet. Egy higiénikusabb alternatíva, ha ehhez szükséges terméket vásárolunk.

6. A gyakori hajmosástól gyorsabban zsírosodik a haj – Téves!

Legtöbbször genetikai okok okozzák a hajnak a gyors zsírosodását, és ezt a gyakori hajmosás nem befolyásolja.

7. A csokoládétól pattanásos és zsíros lesz a bőr – Téves!

Ez a finom édesség endorfint termel, mely felelős a jó közérzetért, de nem lesz a bőr pattanásos és zsíros tőle.

8. A répa megvéd a napégéstől – Téves!

A répa karotintartalma védi a kezdetleges sejteket, de veszélyes hosszú ideig a napon sütkérezni megfelelő védelem nélkül.

Berzsenyi Dániel

(Hetye [Egyházashetye], 1776.
május 7. – Nikla, 1836. február 24.)

Berzsenyi a magyar irodalom egyik legellentmondásosabb költője, művei a klasszicizmus, a szentimentalizmus és a romantika jegyeit is hordozzák. Evangélikus birtokos nemesi család egyetlen fia. Mivel gyöngye testalkatú gyermek volt, viszonylag későn adták iskolába. A tanulást 1795 júliusában hagyta abba végleg. Sok könyvet olvasott a kor fontos tárgyaiból, a latin és a német nyelvet kiválóan megismerte. Műveiből kitűnik, hogy igen jól ismerte a római és a görög mitológiát. Költői példaképe a római lírikus, Horatius volt.

1799-ben vette feleségül Dukai Takách Zsuzsannát, három fiuk és egy leányuk született. Sömjénbe költöztek, itt kötött barátságot Kis Jánossal, aki fölfedezte, hogy Berzsenyi verseket ír. Kis János elküldte Berzsenyi három költeményét Kazinczy Ferencnek, aki lelkesedett értük, s írásra biztatta, ekkor kezdődött levelezésük. 1804-ben a Somogy megyei Niklára költözött a család. Berzsenyi sikeres gazdálkodó volt, ám a szellemi élet sivársága miatt folyamatosan szenvedett ezen az elmaradott vidéken.

1808-ban 77 verset tartalmazó kéziratát Kis János közvetítésével elküldte Kazinczynak. Kazinczy lelkesen üdvözölte, felajánlotta, hogy segíti a hibák kijavításában, valamint a kötet megszerkesztésében. Kazinczy a verseskötetet Pestre küldte, Berzsenyi ide utazott érte 1810 márciusában. Ritkán hagyta el Niklát, Pesten is mindössze kétszer járt, a második alkalommal 1813 májusában. Az első utazás alkalmával ismerkedett meg Kazinczy fiatal költőbarátaival, Vitkovics Mihállyal, Szemere Pállal, Horvát Istvánnal és Kölcseyvel. A fiatalok nagyon várták a nagyszerű ódák költőjét, ám a találkozás nem sikerült, kölcsönös idegenkedést keltettek egymásban. 1813-ban megjelent a versek első, majd 1816-ban a második kiadása.

Magányossága, melankóliára hajlamos természete és változó egészségi állapota eléggé sérülékennyé tette. Ebben az érzékeny állapotban olvasta Kölcsey szigorú, néhol igazságtalan, és meglehetősen durva hangú recenzióját. A recenzió a Tudományos Gyűjtemény 1817. júliusi kiadásában jelent meg. Berzsenyi a kritikát nem érezte megalapozottnak. Annál inkább személyes támadásnak, ami mögött

Berzsenyi Dániel

Axmann József acélmetszete Barabás Miklós rajza után, 1859
(Magyar Nemzeti Múzeum)

Kazinczyt sejtette, ugyan alaptalanul. Ám mivel nem kelt védelmére, őt is ellenségének tekintette, levelezésük megszakadt. Legfőbb céljává az vált, hogy Kölcseynek méltó választ adjon. Válasza 1825-ben jelent meg Észrevételek Kölcsey recenziójára címmel a Tudományos Gyűjtemény szeptemberi kiadásában – nyolc évet töltött előkészítésével. Kölcsey a klasszicizmus esztétikai követelményeire támaszkodó kifogásait a romantika nevében utasította vissza: ő olyan költő, akit nem lehet a „hel-lenisztika” szabályai alapján megítélni. Viszont Kölcsey kritikája után lírája csaknem teljesen elnémult.

Ideje nagy részét a tudományoknak szentelte, számos tanulmánya született ekkor. 1830-ban a Magyar Tudós Társaság

filozófiai osztályának első vidéki rendes tagjává választották. 1836. február 24-én halt meg Niklán. Kölcsey bocsánatkérő emlékiratát Helmezy Mihály olvasta fel az Akadémián.

Ajkay Alinka
Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Ajánlott irodalom:

Berzsenyi Dániel levelei Kazinczy Ferenc-höz. Kiad., bev., jegyz. Merényi Oszkár. Debrecen, 1942.; Bécsy Ágnes: „Halljuk, miket mond a lekötött kalóz...” Berzsenyi-versek elmezése, értelmezése. Bp., 1985.; Bécsy Ágnes: Berzsenyi Dániel. Bp., 2001.; Fórizs Gergely: „Álpeseken Álpesek emelkednek”: a képzés eszménye Berzsenyi elméleti szövegeiben. Bp., 2009.

Milyen állat rejtőzik benned?

1. Szombat este 10 óra van. Hol vagy?

- a) Ilyenkor már a szépítő alvásomat alszom.
- b) Nekiállok még egy kicsit tanulni.
- c) Bekapcsolom a számítógépet és chatelek, netezek.

2. Szeretnéd, ha megválasztanának a...

- a) ...leglazábbnak – engem nem lehet kihozni a sodromból.
- b) ...legsikeresebbnek – mindent akarok, és nagyon komoly céljaim vannak.
- c) ...legátláthatatlanabbnak – senki sem tudja, hányadán áll velem.

3. Egy szemtelen srác éppen most szólt be neked. Mit teszel?

- a) Egyszerűen faképnél hagyom. Nem ereszkedem le az ő szintjére.
- b) Gyilkos pillantást vetek rá.
- c) Ilyet nem tehet velem! Visszaszólok neki, de azt nem teszi zsebre!

4. Óra alatt eszedbe jut valami, amit feltétlenül el kell mondanod a barátnődnek. Mit teszel?

- a) Megvárom, amíg vége az órának, aztán mondom el neki.
- b) Leírom egy cetlire, és odacsúsztatom a pad alatt.
- c) Úgy teszek, mintha kidobnék valamit a szemetesbe, és közben odasúgom neki.

5. Komoly problémád van (pl. szerelmi bánat). Hogyan dolgozod fel?

- a) Felhívom a legjobb barátnőmet, és tanácsot kérek tőle.
- b) A haveri körből kérek tanácsokat.
- c) Elgondolkozom a dolgon, egyedül is megbírkózom vele.

6. Számolod a napokat, amíg...

- a) ...végre kipihenheted magad egy kellemes hétvégén!
- b) ...itt a születésnapod, sokat bajlódtál a megszervezésével.
- c) ...végre itt a nyári szünidő! Néhány hét semmittevés, szabadság!

Két válaszból is egyformán karikáztál?

Akkor olvasd el mindkét jellemzést, mert benned két állat lelke is szunnyad.

Értékelés

Legtöbb az a válasz:

Puha pandamacsi

Te lazán fogod fel az életet. A pandához hasonlóan te is a megszokott környezetben érzed jól magad. Ahelyett, hogy végigbuliznád az éjszakákat, te inkább otthon maradsz, és megnézel egy jó filmet DVD-n. Ez a lazaság nagyon fertőző.

Legtöbb a b válasz:

Vad musztáng

Vállalod a kihívásokat, és mindig keresed az alkalmat, hogy megcsillogtathasd a tehetségedet. Akkor vagy a legjobb, ha egy csapatban dolgozhatsz a barátaiddal, akik kérdés nélkül támogatják a legőrültebb ötleteidet is.

Legtöbb a c válasz:

Kis vadmacska

Teljes erőbedobással élvezed a szabadságot, még a kockázatot is belekalkulálod. Amilyen rugalmas és mozgékony vagy, szinte mindig győzedelmeskedsz valamiben. Viszont nem ajánlatos túlságosan felidegesíteni téged, mert előjön belőled a bestia.

„Kedves Bizalmas sorok!

Hárman vagyunk barátnők, és az utóbbi időben azt vettük észre (ketten), hogy eltűnnek a dolgaink, amikor egymásnál vagyunk, és velünk volt a harmadik barátnőnk is, nevezzük C-nek. Nem egyszer megtörtént, hogy azzal az ürüggyel, hogy hívják, és mennie kell, elmegy, és utána hiányoznak dolgaink, hiába keressük őket. Nekem a fülbevalóm tűnt el, a barátnőmnek meg egyik kedvenc CD-je. Már egy ideje azon gondolkozunk, hogy megszakítjuk C-vel a barátságot, de nem tudjuk, hogyan mondjuk meg neki. Mi lenne a legegyszerűbb? Segíts!

Barátnők”

Válasz:

Kedves Barátnő!

Ha hiszed, ha nem a háta mögötti kibeszélés a legrosszabb megoldás, hisz a probléma nem oldódik meg, de a benneteket felgyülemlett feszültség és elégedetlenség állandóan ott lebeg a levegőben. Mindig abból induljatok ki, hogy az, ami nektek nem esne jól, ne tegyétek mással se, pl. azt, hogy nyilvánosan, mások előtt megvádoljátok, hogy eltulajdonította a dolgaitokat. Mivel a viselkedésének a hátterében sok minden tudatos és tudattalan indíték húzódhat, jó lenne kideríteni, mi okozza azt, hogy megváltozott az eddigi viselkedése. A legjobb lenne ha bele tudnátok „bújni a bőrébe”, vagy ha így jobb, az ő „cipőjébe lépni” és az ő szemszögéből átgondolni, mi miatt viselkedik így, milyen szükséglete, igénye elégül ki azzal, hogy eltulajdonítja a dolgaitokat. Ez lehet féltékenység, de az is lehet, hogy úgy érzi, nem szeretik, nem fogadják el. Ugyanakkor titkon (tudattalanul) irigyl benneteket, mert ti jobb anyagi körülmények között éltek, olyan dolgokat van, amit ő is nagyon szeretne, de nem tudják neki megvenni, és még sorolhatnánk. Ha segíteni szeretnétek neki, akkor megértőnek, tapintatosnak és gyengédnek kell lennetek vele. Mmindent meg kell vele beszélgetek, a barátságokat is. A bizalom és az őszinteség nagyon fontos az igaz barátságban. Ne haragudjatok rá, ha első pillanatban haraggal reagál, tagadja a dolgokat, mert ti is biztosan beleéreztek, hogy milyen lehet, ha ilyen cikis dolog derül ki rólunk. Mondjátok meg neki, hogy fontos a számotokra, és szívesen barátoktok vele, mert szeretitek, mint barátnőt, de nem tudjátok elfogadni ezt a viselkedését. Hogy elfogadjate az új esélyt, az tőle függ. Ha úgy mond „tisztá víz” kerül a pohárba, akkor majd kiderül, hogy folytatódik-e a barátságotok vagy sem. Mindenesetre, nem kell hallgatni és tűrni. Az a legrosszabb.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenkét éves vagyok, és egy nagy gond nyomaszt az utóbbi hetekben. Szerelmes vagyok egy fiúba, aki az osztályomba jár. A gond az, hogy ebbe a fiúba szerelmes a testvérem is. Szeretem a testvéremet, és nem szeretném megbántani, ezért titkolom, hogy nagyon szeretem ezt a fiút. Még nehezebb, azért is, mert a testvérem tőlem kér tanácsokat, hogyan hódítsa meg az osztálytársamat. Segítségre van szükségem, mert nagyon boldogtalan vagyok, és nem tudom, hogyan oldjam meg a problémámat. Kérlek, adjál tanácsot!

12 tavasz”

Válasz:

Kedves Tizenkét éves!

Hát, nehéz helyzetbe keveredtél, de igazából akkor lenne bonyolult a dolog, ha jó tíz évvel lennétek idősebbek mind a ketten. Mivel CSAK 12 éves vagy, és feltételezem, hogy a testvéred sem több, és még csak most indulatok el az ismerkedés, szimpátiák, szerelmek stb. megélésének útján, vedd úgy, hogy ez a szerelem átmeneti, hisz még sok szimpátia, belezúgás, szerelem vár rátok. Arról azért gondolkodjál el, hogy mikor is fedezted fel, hogy szerelmes vagy a fiúba, még régebben, vagy akkor, amikor a testvéred be-

jelentette, hogy tetszik neki, szerelmes az osztálytársadba, nehogy a testvérek közötti rivalitás csalja elő belőled a szerelem érzését. Amit megtehetsz, az az, hogy őszintén megmondod a testvérednek, hogy neked is nagyon tetszik a fiú. Hogy kivel kerül közelebbi kapcsolatba, az attól is függ, hogy neki melyikőtök tetszik jobban. Félek, hogy ebben az esetben sok minden a fiútól függ, és ő dönt, nem pedig ti, lányok.

Egyben biztos vagyok, hogy idősebb korokban jót fogtok vidulni azon, hogy ugyanabba a fiúba voltatok szerelmesek.

„Kedves Bizalmas sorok!

Nagy gondom van! Szerelmes vagyok, méghozzá a kománkba, pontosabban a szüleim komájának a fiába. Már régóta ismerjük egymást. A családban ők rokonnak számítanak, de én tudom, hogy ez nem vérrokonság. Minden alkalommal, amikor találkozunk, furcsa érzés van a gyomromban, mintha lepkék szárai röpködnének, elkezd örülni dobogni a szívem is. Mások azt állítják, nem lehetetek szerelmes a komámba. Nem tudom, hogyan közeledjek hozzá és mondjam meg neki, hogy tetszik. Félek, hogy kinevet vagy elutasít. Nem vagyok benn biztos, hogy van-e csaja, mert erről sosem beszél. Pár hónappal ezelőtt egy alkalommal „összejöttünk” néhány órára, táncoltunk, meg meg is csókolt, de úgy látszik ő mindezt el is felejtette. Senki sem tud róla, mert titokban csináltuk. De ő tudja. Mit tegyek, örültem szerelmes vagyok belé!

Crazy”

Válasz:

Kedves Crazy!

Egy biztos, tényleg örülni szerelmes vagy. A gond az, hogy úgy látszik, a fiúnál nem ugyanez az eset. Vonzalom volt köztetek, próbálkoztatok, de nála nem jött be a dolog. A legjobb lenne, ha jól kinyitná a szemed, és jól körülnéznél a környezetben, mert biztos akadna még számodra egy-két vonzó fiú, akik szívesen osztoznának veled egy-két édes titkon. A „komát” pedig engedd el, menjen a maga útján. Nehéz lesz, de azt hiszem ettől még nehezebb lenne az, ha komoly szerelem alakulna ki köztetek, és utána kerülne sor a szakításra, és évtizedeken keresztül kellene találkozgatnod vele a családi összejöveteleken. Nem kell aggódnod, mert a szerelem itt van körülötted, csak nyitott szemmel és szívvel kell járnod, hogy megtaláljad azt, aki méltó arra, hogy ilyen fontos helyet kapjon az életedben.

„Kedves Bizalmas!

Én egy rémesen szégyenlős, 13 éves lány vagyok. Nagyon tetszik egy fiú, és nem tudom, hogyan közeledjek hozzá. Másik iskolába jár, és ritkán találkozunk. Hogyan tegyem meg az első lépést, hogy ne legyen nagyon feltűnő a dolog, mert ha balul sül el, meghalok szégyenemben! Kérlek, segíts!

Pircsi”

Válasz:

Kedves Pircsi!

Hiszed vagy nem, a szégyenlősség és a szorongás, amit érzel, nagyon is idevaló dolog, abba a helyzetbe valók, amiben vagy. Sok mindent most élsz meg először, és általában az ismeretlen dolgoktól, amikben még nem vagyunk jártasak, félünk is szorongunk is. Biztos, hogy van egy-két közös ismerősötök, és rajtuk keresztül kell próbálkoznod, hogy egy társaságba kerüljétek, alkalmatok legyen beszélgetni egymással, kiderüljön, hogy ténylegesen létezik-e kölcsönös vonzalom köztetek. Ne legyél feltűnő és erőszakos viselkedésű, mert azt senki sem kedveli. Ha sikerül megszerezned a mobilszámát, üzenetet is küldhetsz neki, de ne üldözd az üzenetekkel sem. Ha válaszol, nyert ügyed van a következő lépésre. Ha nem válaszol, legalább tudod, hogy nincs nála esélyed, hagyjad békén, és lépj tovább. Biztos, hogy akad egy-két aranyos fiú, aki szívesen tartózkodik a közeledben, és beszélgetne veled. Csak búj ki a szégyenlősségből felépített csigaházadból, legyél az, aki vagy, egy aranyos, kedves tinilány.

A galamb, a mezei egér és a vakondok

A szamóca, az erdei som vagy az édes feketeszeder jóízű eleség, a zsenge, tavaszi gyom tápláló, bőséges éték, zamatos ropogtatnivaló az érett fenyőmag, és ha a rágcsáló igazi fogkoptatóra vágyik, nincs jobb a rostos fakéregnél. Jól tudta ezt a mezei egér, ő is rágcsáló volt, tehát mindent megrágott, ami csak a foga ügyébe akadt.

Arról is hallott már a szürke egérke, hogy odafönt, a fák sűrű lombkoronája mögött van a madarak országa, ott él a jámborszívű, szelíd galamb is. A galamb tisztalelkű, ártatlan szárnyas, kinek minden cselekedete igaz és jóságos, könnyű teste pedig oly hangtalanul suhan, hogy az egyszerű, mezei egér észre sem veszi. Szívből csodálta és szerette a mezei egér a galambot, de minthogy ez a nemes, tollas teremtmény a réttől távol, a magasban lebegett, a mezei egér ritkán láthatta őt, és sosem barátkozott vele. Viszont a föld alatt bujdosó, fekete vakondok gyakran felbukkant a mezei egér mellett, és bár sokan állították, hogy a vakondok gonoszkodó állat és mindig rosszban sántikál, a mezei egér mégis gyakran beszélgetett vele, sőt, olykor még a vakondok ravasz tanácsait is megfogadta.

Egy halványszínű, derengő pirkadat idején történt, hogy a vakondok elhatározta, megtréfálja a szürke, kis rágcsálót. Odalopódzott a magas fűszálak közt összegömbölyödve szundikáló mezei egérhez, és a fülébe suttogetta:

„Szürke egérke vagy, pajtás,
Galambokkal nem vagy fajtárs.
Hiába vágysz könnyű tollra,
Csak szőr van, meg néhány bolha.”

A mezei egér pár pillanat múlva felébredt, ásítva megdörzsölte apró gombszemeit, és amint meglátta a csalafinta vigyorú vakondokat, így szólt hozzá:

– Vakondok, el sem tudod képzelni, miről álmodtam az imént! Fentről egy hófehér galamb szállt le mellém álmomban, és megkérdezte tőlem, szeretnék-e én is galambbá változni. Hogyne szeretnék, válaszoltam neki, mire ő azt tanácsolta, szedjem össze a fehér pihéket, melyeket ő a fűszálak közé ejtett, és készítsék belőlük tisztaszínű, könnyű szárnyakat. Azt mondta, ha saját készítésű piheszárnyaimat magamra öltöm, azonnal galambbá változok, és közéjük emelkedek, fel, egészen a madarak országába. Hát nem csodálatos, galamb lehetek én is, csak aprócska pihék kellene! És nézd csak, mennyi van belőlük itt a mezőn, eddig észre sem vettem ezeket a varázslatos, kicsiny pelyheket! Indulok is, hogy minél előbb összegyűjtsék egy pár szárnyacsakára valót!

– Ugyan már – kiáltott a vakondok –, ez nem galambpihe, csak a vas-kos nyárfák által elszórt, májusi szösz-mösz! Ezek sosem fognak téged galambbá változtatni!

– Meglásd, hinni fogsz nekem, vakondok – felelte a mezei egér –, ha majd magamra veszem kecses szárnyaimat, és elrepülök feletted!

No jó, gondolta magában a hamis modorú vakondok, én így is, úgy is jól fogok kacagni rajtad, azzal így szólt a mezei egérhez:

– Ha már ilyen erős benned az elhatározás, egér komám, enged meg, hadd segítsék neked ebben a szép feladatban! Felmászok ide, a bucka tetejére, széttekintek a réten, és megnézem, merre van a legtöbb és legfehérebb pelyhely. Te csak arra menj, amerre küldelek, és ha rám hallgatsz, hamar összegyűjtöd a galambszárnyra való bolyhokat!

Persze a vaksi vakondok az orra hegyéig se látott, ha buckára mászott, ha nem, az oktondi egér mégis hitt neki, és keresztül-kasul szaladgált a réten, amerre csak a vakondok irányította.

A pelyhek lankadatlan kergetése közben a mezei egér arra gondolt, ő nagyon szerencsés rágcsáló, hiszen a jószívű galamb rengeteg pihét ajándékozott neki. Azonban mindig is ügyetlen mezei egérnek tartotta magát, és bizony most nagyon aggódott, hogyan fog ő valódi szárnyakat készíteni. Mi történik, ha elvett valamit, akkor sosem fog felemelkedni a madarak országába, ráadásul a sok-sok értékes galambpihe is kárba

vész. Annak ellenére, hogy a vakondok sokszor téves utakra vezette, a mezei egér idővel mégis úgy érezte, elegendő fehér pihécskét gyűjtött, és mikor már kezdett belefáradni a szapora szedegetésbe, nekilátott, hogy a pelyheket szárnyakká toldozza. Csakhogy az álnok vakondok örökösen beleszólt fontos, nagy figyelemmel végzett tevékenységébe:

– Jobbra nem eléggé széles, egér komám, így nem kapja föl a sebes légáramlat! Balra túlságosan vastag, úgy fog zuhanni veled, akár a kapaszkodóját vesztett fáramászó! Ott kevésbé göndörödő, itt túlzottan fodorzott, amott pedig csupa hepe-hupa!

Folyton-folyvást akadékoskodott, hol a formát fitymálta, hol a tartást ócsárolta, és mindig volt egy-két jobbító javaslata. A mezei egér, engedelmesen követve a vakondok szavait, alakított és igazított, tűzködött és cakkozott, tépkedett és foltozott.

Eközben a galamb a felettük nyújtózó faágon gubbasztott, és elnézve a mezei egér szorgos igyekezetét, ahogy az agyafúrt vakondokban bízva, fáradhatatlanul munkálkodik, nagyon megsajnálta a kis rágcsálót. Úgy vélte, meg kell szabadítania szegény mezei egeret a becstelen vakondok bosszantó tanácsaitól, ezért hát leereszkedett hozzájuk.

– Üdvözöllek, kedves mezei egér, téged is látlak, sötét vakondok! – köszöntötte őket.

– Nahát, galamb, csak nem te vagy az, személyesen?! – kérdezte ámuldozva a mezei egér.

– Ki más lehetnék? Épp a fészkepítés halaszthatatlan ügyén dolgozom, ám attól tartok, a tojásból frissen kikelő, gyenge galambfiókáknak túl kemény lesz a durva gallyakból ácsolt fészkek. Kérlek, mezei egér, add nekem ezt a tömördeket, puha szőszpíhét, velük kényelmesen kibélelhetném a galambfiókák első otthonát!

– Nehogy odaadd, amit fáradságos, nehéz munkával sikerült végre összegyűjtenünk, egér komám! – horkant fel a sunyi vakondok. – Már majdnem elkészültek piheszárnyaid, már csak kicsinykét kell ügyködnünk rajta, és máris repülni fogsz vele! A galamb meg keressen a fészkébe egyéb tölteket!

Ki tudja, igazat álmodtam-e, és vajon tényleg galambként fogok repülni, ha magamra veszem piheszárnyaimat – töprengett a mezei egér –, de ha örökké a vakondokra hallgatok, és most is azt teszem, amit a vakondok mondott, akkor előbb-utóbb én is hozzá hasonló leszek, és tán vakondokká változom. Inkább lemondok fehér pihécskéimről, és belőlük tákolt galambszárnyaimról, igaz, nem fogok rebbenő galambbá változni, de áskálódó vakondok sem leszek. Az összegyűjtögetett, sok, apró pihécske nem is lehetne hasznosabb helyen, mint a galamb fészkeben, körülölelve a picurka, tátogó galambfiókák törekeny testcskéjét.

Így hát, a mezei egér a galambnak ajándékozta a tisztaszínű, puha pelyheket, mire a morcos vakondok sértődötten eltűnt a föld alatt. A sötét lelkű vakondok azóta is a föld mélyén bujdosol, a tiszta szívű galamb könnyű szárnyakon lebeg, a mezei egér pedig mindent megrág, ami a foga ügyébe akad.

Sportolj a kutyáddal együtt!

Frizbi

A kutyád nagy örömmel szalad a frizbi után. A sérülésveszély csökkenthető, ha puha, rugalmas talajon játszotok. Ma már kapható kifejezetten kutyáknak készült frizbi, amely nem sérti fel a szájukat.

Amire vigyázz: Ha a kutyának fog- vagy szájuégi problémái vannak, nem szabad vele frizbizni. A gyakori felugrás és a korong elkapása a levegőben megterheli az inakat, ízületeket, ezért csak teljesen egészséges kutyának javasolható.

Görkori

Ha elég bátor és ügyes vagy, próbáljátok ki a görkorsolyázást! A fej-, könyök- és térdvédő használata kötelező. A kutyádnak nem okoz megterhelést, ha hátra erősített, kellő hosszúságú pórázzal vontat téged.

Amire vigyázz: A páros korizásba csak akkor kezdj bele, ha egyedül már jól boldogulsz a kerekeken. Megkönnyíti a közös sportot, ha a kutyád ismeri a balra, jobbra, állj és fuss vezényszavakat, és engedelmes. Ha nem bízol eléggé négylábú társadban, akkor jobb, ha csak kísérsz téged.

Biciklizés

Remek sport a biciklizés, hiszen erősíti a comb- és farizmokat, de megdolgoztatja a hát és a váll izmait is. A kutyád besegíthet a tekerésbe hátra rögzített pórázzal. Azonban csak akkor kösd a kerékpárhoz, ha nagyon fegyelmezett és megbízható. Ha nem ilyen, engeddd szabadon futni, vagy kézben tartott pórázzal vezesd. Amire vigyázz: A sebességet a kutyá igényeihez kell igazítanod, mindig szem előtt tartva alkatát, méretét.

Agility

Ez a sport ideális fitnesztréning neked és a kutyádnak egyaránt. Az újfajta mozgás segít szoros és bizalomteljes kapcsolatot kialakítani négylábú társaddal, hiszen itt elengedhetetlen a jó együttműködés. Kis kezűgyességgel, kreativitással akár saját kertedben is felállíthatók különféle gátak. A szlalom pálya kialakításához például néhány botot kell csak stabilan a földbe szúrnod, s ezeket kigyóvonalban megkerülnöd magad után csalogatva a kutyádat. Dicsérettel, jutalomfalatokkal, kedvenc játékaival bármikor motiválhatod. Amire vigyázz: Az agility még hobbiszinten sem javasolható mozgásszervi elváltozásokkal vagy légzési nehézséggel terhelt fajták számára.

Kamilla

A természetes szépítőszert

A kamilla a legismertebb gyógynövények egyike, azonban ez a sokoldalú virág mérhetetlenül hasznos, és előszeretettel alkalmazzák a szépségápolás világában is: gyengéden nyugtat, ápolja a bőrt. Bőrpuhító hatása van, és pótolja a bőr nedvességtartalmát, azaz hidratál.

Nyugtató fürdő

Készíts kamillateát! Két marék kamillavirágot forrázz le 2 l forró vízzel. Hagyd állni 10 percig, szűrd le, és öntsd a kádba a fürdővizedhez. Évszázadok óta használják fürdőként, nyugtató, antibakteriális hatású, és az egész testet kényezteti.

Gyors arctisztítás

Ha egyszerű, de hatásos módszert keresel arcbőröd tisztításához, nem kell mást tenned, csupán hetente egyszer kamillafőzetet készítened. A kamillát a vízzel együtt tedd egy lábosba, és forrald fel. Letakarva öt percig főzd. Hagyd kicsit hűlni, majd szűrd le. Amikor már langyos, áztass bele vattadarabkákat, mosd át velük alaposan az arcodat. Az eredmény, ami a tükröben fogad, garantáltan friss és üde látvány lesz.

Kamillás gőzfürdő

A gőzölés nemcsak a felületi, hanem a pórusaidba rakódott szennyeződésektől is megszabadít, kitisztítja az eltömődött faggyúmirigyeket. Tegyel egy tálba 1 evőkanál kamillát, és önts rá 2,5 dl forrásban lévő vizet. Hajolj a tál fölé, ha akarod, takard be a fejedet egy törülközővel, így intenzívebb a hatás. Nyolc-tíz percig tartózkodj a gőzben. Ezután öblítsd le az arcodat, töröld szárazra vattával vagy puha ruhával. Hetente egyszer alkalmazható.

Környezetbarát állattartás

Az emberek többsége imádja kedvtelésből tartott kisállatait. Gondozásuk azonban nem kevés vizet, energiát és egyéb anyagot emészt fel. Persze ez nem jelenti azt, hogy kisállatot tartani bűn, néhány hasznos és egyszerű tanács betartásával azonban környezetbarát módon gondozhatod kis kedvencedet.

Póráz

Vásárolj kedvencednek organikus vászonból készült pórázt, mely nem bocsát ki káros dinitrogén-oxidot! A dinitrogén-oxid elősegíti a globális felmelegedést.

Akvárium

Amikor tisztítod az akváriumodat, csak a benne lévő víz egyharmad részét vagy a felét öntsd ki, és használd azt a házban vagy az udvaron lévő növények locsolására! Az akváriumból eltávolított víz ugyanis tápanyagban gazdag.

Fekhely

Kedvencednek legközelebb vásárolj újrahasznosított anyagból készült fekhelyet!

Ha 20 kutyából legalább egynek lenne újrahasznosított fonálból készült „ágykője”, akkor évente közel 3200 tonnával kevesebb fonalat kellene gyártani, ezáltal energiát lehet spórolni.

Játékok

Vásárolj olyan játékot kisállatodnak, mely újrahasznosított anyagból készült! Már ezzel is tehetsz egy lépést környezetedért. Ugye nem is olyan nehéz? Kis odafigyelés, s máris többet üthetsz egy csapásra: örömet okozhatsz kedvencednek, magadnak és a Földnek is!

TARKA OLDAL

Keresztrejtvény

1	2		3	4		5	6	7	8	
9			10			11				
12		13			14				15	
16					17		18			
19				20						
21			22		23			24	25	
		26		27			28			
29	30			31					32	
	33					34				

- Milyen az új lakásotok?
- Megjárja. Van előnye, meg hátránya is. A hátránya az, hogy jobbra tőlünk egy börgyár van, balra pedig egy sajtyár.
- És mi az előnye?
(A válasz a rejtvényben.)

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 9. Főnév rövidítve, 10. Eger eleje, 11. Támadás, 12. Fordítva papagájfajta, 15. Zalka Máté, 16. A jó munkáért adják, 18. Aromája (hosszú ékezet), 19. ... mars!, 20. Kábítószer, 21. Ritka férfinév (rövid ékezet), 23. A végén tol, 24. R. S. R., 26. Tisztázni igyekszik valakit, 29. Görög betű, 31. Olasz vulkán, 32. Hamis, 33. Süt, 24. Főleg afrikai nép.

Függőleges sorok: 2. Katonazene, 3. Kis súly, 4. Adriai üdülő, 5. Tantál, 6. Elő ellentéte, 7. Déry Tibor, 8. Dzsessz eredeti írásban, 9. A válasz befejező része, 13. Az atom központi része, 14. Elhasznált, 17. Szerb női név, 18. Férfinév, 22. Ady Endre, 25. Forgatócsoport, 27. Hálózat angolul, 28. G. A. R., 30. Téma eleje.

Betűrejtvények

1
TŰZ, TŰZ, TŰZ

2
E

MÁS

3
M

BÚ

A

4

E
G

Skandináv rejtvény (16.)

Rejtvényünkben május hónap népi megfelelőjét és egy népi időjósást rejtettünk el.

	EURÓPAI TENGERT	MOSÓPOR-MÁRKA	... OTT SEM	KÖVÉR SERTÉS	HANEM NÉMETÜL	SVÉD AUTÓBUSZ	ÉHSÉG	JUTTAT		
	EGY	NEM SIMA	EZ				A. R. E. O.			
	1									
	KIS ERIKA		FÉRFI-NÉV MAGMA RÉSZE					DOKTOR TELESFORT		
2								BELGIUM		
JAPÁN AKIVEL EGY KORBAN ÉL (ÉK. F.)	A BÁNK BÁN SZERZŐJE HARCÍ JÁRMŰ	UGYANI	IDEG-GYÓGYÁSZ KERÜLET IDEGEN SZÓVAL					DEHOGY! ÉSZAK		
				KETTŐZVE EGYFAJTA DOB	HAT BETŰI	VÉGTAG	NULLA A 3. SZEMÉLY	ÓHAJ	MAGAM TEJTERMÉK (ÉK. H.)	
		EZ MAJDNEM IGEN ANGOLUL	TANTÁL MENNI KEZD		ÉPÍTŐ-ANYAG		6	ÉJFÉL ELŐTT	NORVÉGIÁ A MŰLT IDŐ EGYIK JELE	
AKAR BETŰI	MÁSOLAT				ÉGNI KEZD		NŐI NÉV FRANCIA-ORSZÁG			
					OXIGÉN				GY	

Anagramma

		SZ			SZÁMOK
					MÁSOL
					JÓNÁS
					SUGÁR
					KOROS
					PÜFÖL
					MINTA

A megadott szavak betűinek átrendezésével képezz új szavakat. A kiemelt oszlopban a természet újjászületésének szimbóluma alakul ki.

Törd a fejed

1	B	R		S	S	A megjelölt oszlopban egy májusi virág nevének kell kialakulnia.
2	V	Á		O	S	
3	R	A		A	D	
4	A	R		M	A	
5	T	Ü		D	E	
6	A	R		T	Ó	

Mókás szójátékok

1. HINT + HULLAJT + RECEPT =
az összesen micsoda?

2. ŐR-ÖT-EB, ŐS-ÉV-ŐK, ŐZ-ÉN-EL

Minden csoport három kétbetűs szóból áll. Hogy lehet a csoportok mindegyikét egyszavassá varázsolni?

3. Elöl te, hátul én, kettőnk között hidrogén. Mi az?

Kicsi sarok

Egy kis időtöltés

	A	K	O	N	D
	B	O	L	Y	A
	Í	M	Z	É	S
	R	A	N	K	A
	E	N	D	Ő	R

Eső előtt szokott közelegni. No mi?
Találd ki a szavak kezdőbetűjét a vízszintes sorokban, és már meg is kapod a választ kérdésünkre.

Római játék

1. CSACSI - =
2. DIÁKOS - =
3. ÓRIÁSI - =
4. MECSET - =

A felsorolt szavakból vond ki a római számokat úgy, hogy a maradék minden esetben értelmes szó legyen.

A 15. szám megfejtései

Berakós rejtély

Vízbevető hétfő

Betűrejtélyek

1. leszerel, 2. ebéd előtt jön,

3. Piri, 4. suba

Keresztzavak

Vízszintesen:

tengelice, paradicsom,

nyeremény

Függőlegesen:

sárgarigó, meredek út,

csalimese

Minirejtély

hársfavirág

Kitöltőcske

nyuszi

Számjáték

256749183

793185642

841362579

314528967

629417358

578936214

467253891

982671435

135894726

Tojásrejtély

Sok piros tojást kívánunk

A 14. skandináv rejtély

megfejtése:

JÓZSEF ATTILA, A DUNÁNÁL,

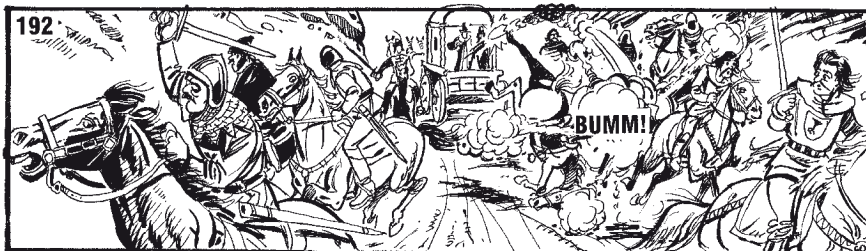
SZÜLETÉSNAPOMRA

Könyvjutalmat kap

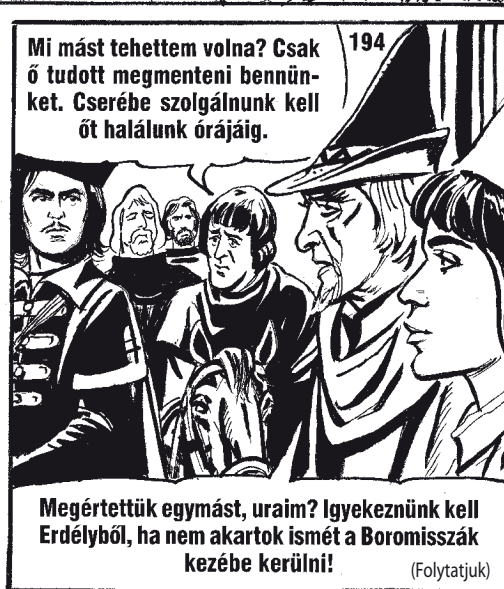
Börcsök Mária Magdolna, Ada

A fekete lovag

Hunyadi József regényéből
írta és rajzolta Fazekas Attila

A petárda hatására szanaszél-
193 jel futnak a martalócok.

A hirosimai Békeemlékmű

Hirosima városára 1945. augusztus 6-án 8 óra 15 perckor az Enola Gay amerikai bombázó ledobta a világ első atombombáját. Az ébredő város fölé hatalmas, gomba alakú tűz- és hamufelhő emelkedett, s az épületek nagy része azonnal a földdel vált egyenlővé. Percek alatt 130-140 ezer embert ragadtott el a halál, a sugárfertőzés következtében pedig ennél is többen betegedtek meg és hunytak el.

Az új-mexikói sivatagban 1945. július 16-án hajtották végre a világ első kísérleti atomrobbantását, mely az addig ismert bombák romboló hatását messze túlszárnyalta. Három héttel később Harry Truman jóváhagyta az atombomba bevetését Hiroshima kikötővárosa ellen, így módon demonstrálva az USA katonai erejét. A Szovjetunió Japánnak szóló hadüzenetét követően, augusztus 9-én az Egyesült Államok ledobta Nagaszakira a második atombombát. Szeptember 2-án a japánok átadták a teljes kapitulációról szóló okmányt – a II. világháború véget ért.

Hirosima, az Óta folyó deltájában épült ősi halászhajó-kikötő a 12. században Kijomorinak, Kiotó katonai urának birtoka volt. A 16. században Mori Terumoto főúr emeltetett itt erődöt és biztonságot nyújtó városfalakat. Az Edo-korszakban (1603–1867) Fukuyamára és Hirosimára kettéosztott kormányzóság 1871-ben újra egyesült. Az egyre forgalmasabb kikötőváros a kínai háború (1894–1895) és az orosz–japán katonai konfliktus (1904–1905) idején a hadsereg szálláshelyéül szolgált. A II. világháború kezdetekor a Felkelő Nap Országának hetedik legnagyobb városaként és fontos katonai bázisként tartották számon. Napjainkban Japán egyik legfejlettebb halászati, ipari és kereskedelmi központja.

Az Atombomba Emlékdóm, vagy egyszerűbben: a „dóm”, amely fölött a robbanás történt, hihetetlen módon félig romokban is áll

talapzatán. A Jan Letzel cseh építész tervei alapján készült épület eredetileg Kereskedelmi Kiállítócsarnokként szolgált, majd Ipari Fejlesztési Hivatalként üzemelt. A rézkupolával fedett ötszintes központi szárny mennyezete a robbanáskor beszakadt, és a belső falak a második szintig eltűntek. Bár a várost újjáépítették, ezt az egy épületet érintetlenül hagyták, örök emlékeztetőül a háború és az atombomba pusztítására. 1967-től folyamatos restaurációs munkálatokat végeznek, hogy megóvják a légköri viszonyok okozta károsodástól.

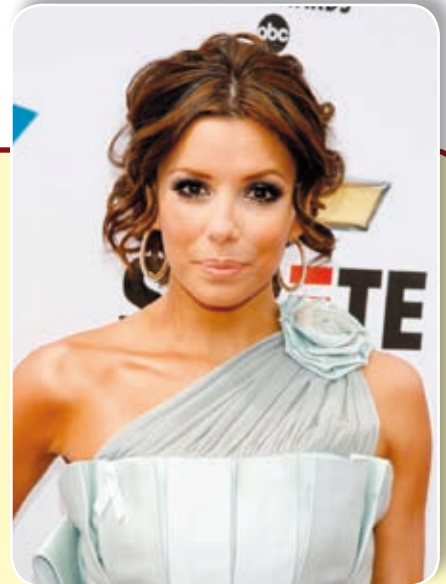
Szemben az Atombomba Emlékdómmal, az Óta folyó egyik kis szigetén épült fel 1955-ben a Béke Parkja. A Gyermek Emlékműve, az Anya és fia a viharban szobor és a Béke Emlécsarnok mind az áldozatokat idézik. Az Atombomba Múzeumában a tragédia tárgyi emlékeit állították ki, és dokumentumfilmeket vetítenek. Az Atombomba áldozatainak síremléke Tange Keonz japán építész tervei alapján készült. Belsejében helyezték el az atomtámadás áldozatainak névsorát, melyhez minden évben újabb elhunytak ezreinek nevét teszik hozzá. A közelben emelkedik magasba a Murano Togo építész tervei alapján, nemzetközi összefogással épült Világbéke Emléktemplom. 1947 óta évente rendezi meg a város a Béke-ünnepséget, melyen tízezrek emlékeznek meg az atomkor első katasztrófájáról. 1949-ben a kormány Hirosimát a Béke és Emlékezés városává nyilvánította. Az Atombomba áldozatainak síremlékén a vasbeton boltív sokatmondó feliratot őriz: „Nyugodjatok békében, a hiba nem fog megismétlődni.”

Életrajzi szakácskönyvet írt

Eva Longoria életében komoly szerepet játszik az evés, hiszen egy étteremlánc egyik tulajdonosa volt. A mexikói fogásokat árusító üzletek ugyan csődbe mentek, de ez nem vette el a színésznő kedvét a főzéstől. Épp ellenkezőleg, közel egy év leforgása alatt megírta a saját szakácskönyvét, amely egyben életrajzi műnek is tekinthető. Ebből kiderül, hogy Eva hatévesen állt először a tűzhely mellé, és zsiradék nélkül akart tojást sütni. Azóta ügyesebb lett, és a vendégei ódákat zengnek a prima vacsoráiról. Emiatt

döntött úgy a sztár, hogy könyv formájában megjelenteti a kedvenc receptjeit, de ennél még többet tálal: – A kiadványt az teszi különlegessé, hogy ez az én élettörténetem, ételeken keresztül elbeszélve. Az olvasó megtudhatja, hogyan nőttem fel, és fejlesztettem a szakácsi képességeimet. Ez tulajdonképpen az én utam – mondta Eva Longoria. Érdekeség az is, hogy számos deszert és torta receptje szerepel a könyvben, amit Eva természetesen nem ehett gyakran, ugyanis kínosan ügyel az alakjára.

A világ legszebb nője

Egy világhírű magazin szerint jelenleg Katrina Bowden a világ legszebb nője. A nem túl ismert színésznő olyan szépségeket utasított maga mögé, mint Scarlett Johansson, Megan Fox vagy Angelina Jolie. A 23 éves szépség eddig a 30 Rocks és az Ugly Betty című filmekben szerepelt, valamint több videoklipben is feltűnt. A győzelem talán a sztár karrierjét is fellendítheti. Katrinán kívül még Katy Perry, Rihanna, Mila Kunis, Kristen Bell, Natalie Portman, Zoe Saldana és Olivia Wilde szerepelt a legszebbek mezőnyében. Közben generációváltás is történt, hiszen a tavalyi dobogósok – Minka Kelly, Halle Berry és Charlize Theron – az idén már nem is szerepeltek a legszebbek között.

Divatos Rocky

Sylvester Stallone 64 évesen is fiatalnak érzi magát, úgyhogy eszébe sem jut visszavonulni a reflektorfényből, sőt nagy terveket szövöget, méghozzá a divatszakmában. A hollywoodi sztár elárulta, hogy első lépésként saját ruhaláncot nyitnak, a végső cél pedig egy igazi divatbirodalom kiépítése. A színészt leginkább a szerepei, például a Rambo vagy a Rocky inspirálta arra, hogy saját márkát alkosson, amelyet elsősorban az ő generációja hordana: – A ruha az első lépés ahhoz, hogy megmutasd a személyiségedet – nyilatkozta Sly. A sztár által megálmodott elegáns ruhák célcsoportja a 25 és 40 év közötti férfiak lesznek, akik először a klasszikus cuccokat vehetik meg, majd napszemüvegek, parfümök, sportruházati termékek és szépségápolási dolgok is piacra kerülnek. Stallone tehát szakmát vált, és ha csak fele olyan sikeres lesz ezen a területen, mint a filmkészítésben, akkor nem bánja meg, hogy nagy fába vágta a fejszét.

Minden idők legjobb filmszerepe

A Forrest Gumpban, Tom Hanks zseniálisan játszotta el 1994-ben az alacsony IQ-val megáldott, mégis zseniális dolgokra képes fiú szerepét. Azon túl, hogy Oscar-díjat hozott számára a karakter megformálása, most egy komoly felmérés szerint Forrest Gump lett minden idők legjobb filmszerepe. A közvélemény-kutatások eredményeit általában illik fenntartással fogadni, hiszen nem mutatnak mindig reális képet. Ha azonban 500 ezer embert kérdeznek meg valamiről, akkor a véleményük mértékadó lehet. Két média arra kereste a választ, hogy melyik volt minden idők legjobb filmszerepe, és a szavazók nagy többséggel Forrest Gump mellett döntött. A második helyen a világ leghíresebb titkos ügynöke, James Bond végzett, a szerep ugyanis számos kiváló színésznek köszönheti töretlen sikerét, Sean Connery, Roger Moore, Pierce Brosnan után most Daniel Craig viszi tovább a vonzó akcióhős szerepét. A felmérés szerint a harmadik legjobb filmszerep Scarlett O'Hara karaktere volt az Elfújta a szél című produkcióban, amelyet Vivien Leigh-et tett halhatatlanná.

Demi Lovato bunyózik

Asztori nem új, de csak most derült ki, hogy a sértett perrel fenyegeti a Disney-sztárt. Több sztemtanúja is volt annak a csúfos esetnek, amikor Demi Lovato egy repülőgéput során odasétált a táncosához, majd akkorát behúzott neki, hogy annak orvosi segítségére lett szüksége.

A megtámadott hölgy, Alex Welch, állítólag semmi különösét nem csinált, csak ücsörgött, amikor az énekesnő ökölbe szorított kézzel felé lépett, és arcon csapta. Az ütés annyira váratlanul érte, hogy a földre zuhant, és néhány percen belül bedagadt a szeme. Az incidens után Demi bekerült egy klinikára, ahol a viselkedési zavarai miatt kezelték. Menedzsere hangsúlyozta, hogy nem drogprobléma áll a háttérben. Alex Welch a napokban megbízta az egyik legjobb hollywoodi ügyvédet, Donald Karpelt, és nem nehéz kitalálni, hogy egy kis extra bevételre hajtvazsíros fájdalomdíjat próbál kihúzni egykori munkaadója zsebéből.

Autogram az utasoknak

Nem mindennapi izgalmakat élt át Leonardo DiCaprio. Az amerikai színész megtapasztalhatta, hogy nemcsak a mozivászonon, hanem az életben is történhetnek vészhelyzetek. A sztár New Yorkból akart elrepülni, és bár a felszállás sikerült, utána azonnal jelezték, hogy a Boeing egyik motorja nem működik rendesen. Az utasok legnagyobb rémületére, a pilótáknak kényszerleszállást kellett végrehajtaniuk. A manőver szerencsére sikerült, és DiCaprio nem győzte dicsérni a személyzetet a helyzet megfelelő kezeléséért, és a tökéletes landolásért. A szemtanúk szerint, miközben mindenki igyekezett elhagyni a gépet, a színész még percekig ott maradt, és autogramokat osztogatott halája jeléül.

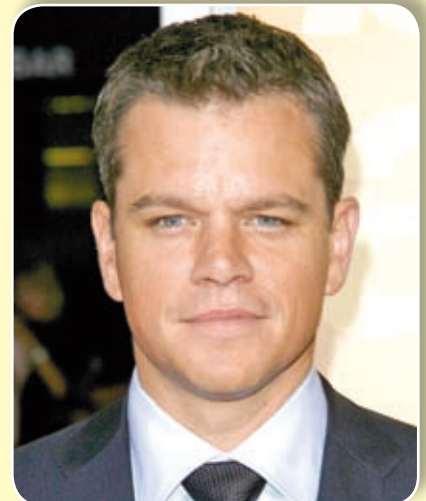

Macskák ihlették a parfümöt

Purr elnevezéssel Los Angelesben mutatta be új parfümjét Kate Perry. Az amerikai énekesnő nem titkolja, hogy macskabonol, innen a név és a szőrös háziállatról formázott csomagolás is: - Nagy cicarajongó vagyok, szeretem azokat a tulajdonságokat, amelyekkel rendelkeznek. Az embereknek ki kell érdemelnük a szeretetüket. Ezt az érzést testesíti meg számomra a Purr, és a férjem is megőrült ezért az új illatért – nyilatkozta az énekesnő, és azt is elárulta, hogy a parfümöt különleges összetevőkből állították össze. Fellelhető benne az ózibarack, a zöld bambusz, a frézia, egy különleges bolgár rózsafajta, a szandálfa és a pézsmilla illata is.

Ajándék helyett adományt

Matt Damonnak elege lett a rengeteg felesleges ajándékából, ezért egy videón bemutatja az öt leggyűlöltebb holmiját. A színész ezzel jótékony célt próbál szolgálni, és az ivóvízért kampányol. Örök dilemma karácsony előtt, hogy milyen ajándékot vegyünk annak a hozzátartozónknak, akinek már mindene megvan. A hollywoodi színész, Matt Damon barátai is ezzel a problémával küzdenek, és jobb híján felesleges vagy teljesen röhejes meglepetéssel állítottak be hozzá az elmúlt években. A sztár kinjában egy videót készített, amelyen bemutatja a toplistát az általa cikinek tartott ajándékokból. A prímet egy világító nyakkendő viszi el, de ugyanolyan kínos számára a plüss rőnszarvas, a kézbe bújóval ellátott takaró vagy a sombrero alakú zenélő hajó. Damon ezzel nem azt akarja elérni, hogy végre normális ajándékkal lepjék meg az idén karácsonykor. Inkább arra akarja buzdítani a barátait, ismerőseit és minden jóhiszemű embert, hogy adományokkal segítsen neki az idei

ünnepek alatt. A színész water.org oldalon működő jótékonyági honlapján húsz dollárért vásárolható ivóvízes palack, a befolyó pénzből pedig az ivóvízben szűkölködő szegényebb országokat támogatják.

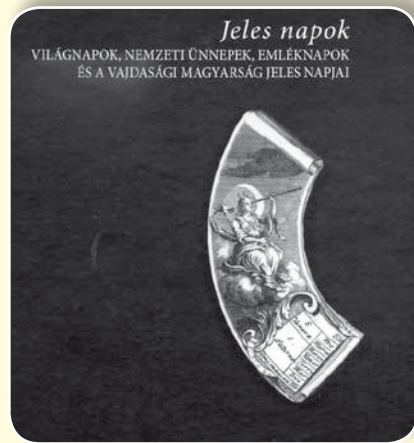

Könyvajánló

Lapozgatás Bozóki Antal Jeles napok című szöveggyűjteményében

A szerző elsősorban pedagógusoknak és diákoknak szánta az emberi, szellemi értékeket, vallásos és népi hagyományokat feltáró szövegek gyűjteményét. Ebből tanári útmutatással vagy önállóan általános iskolás felsős tanulók is meríthetnek ismereteket beszámoló írásához vagy évfordulóira, ünnepekre tervezett műsorszámokba. Tartalmas tudásgyarapító olvasmányai lehetnek a választott szemelvények.

E kötetből, illetve kalendáriumból ki-ki hónapok szerint tájékozódhat a jeles napokról. A világnapokat csaknem az egész világ számon tartja, ünnepli, vagy tisztelettel adózik, fogadalmat tesz nemes célkitűzéssel. Ilyenek márciusban a víz világnapja, a színházi világnap; áprilisban az egészségügyi világnap, a Föld napja; júniusban a környezetvédelmi világnap, a zene világnapja; szeptemberben az írás világnapja; októberben az idősek világnapja, a pedagógusok (tanárok) világnapja, a gyermekek világnapja stb. Itt olvashatunk a magyar nemzeti ünnepekről és emléknapokról is. A vajdasági magyar nemzeti közösség jeles napjai „olyan eseményekhez, személyekhez és dátumokhoz kötődnek, amelyeknek különös jelentősége van a vajdasági magyarság önazonosságának megőrzése szempontjából”. Ezek: január 22-én a magyar kultúra napja; február 21-én az anyanyelvi világnap; márciusban a magyar sajtó napja (15-én), a vajdasági magyar könyv és olvasás napja (29-én); áprilisban a magyar költészet napja (11-én), a táncművészet világnapja (29-én); május 9-én az Európa-nap – az Európai Unió ünnepe; július 27-én a vajdasági magyar irodalom napja; szeptember 21-én a magyar dráma napja; októberben a vajdasági magyar mozgókép napja (13-án), a délvidéki magyar színházi napja (29-én); novemberben a

magyar tudomány napja (3-án), a magyar közoktatás napja (22-én); december 18-án a kisebbségek világnapja.

A könyv mellékletében tájékoztat nemzeti szimbólumainkról és lobogóinkról. Itt található a forrásművek s a rövidítések jegyzéke is.

E kiadványt gazdagítja a jeles napokat ismertető CD-lemez a könyv teljes anyagával és további információkkal.

Lapunk olvasói figyelmébe ajánljuk Bozóki Antal üzenetét: „Az embereknek, a nemzeteknek és a vallási közösségeknek, az egész nemzetközi közösségnek szüksége van az ünnepekre, mert ezek által erősödik az egymáshoz tartozás és kötődés, az egymásrataltság érzése is. Ezzel szemben vannak olyan vélemények is, hogy túl sok az ünnep, és hogy korunk rohanó ember nem is tud már ünnepelni. Valójában nem az a probléma, hogy hány ünnep vagy jeles nap van egy évben – ki-ki ünnepeljen a saját választása és érdekeltsége szerint –, hanem, hogy miként viszonyulnak ezekhez az ünnepekhez, teszünk-e és mit az adott ünnepnap által meghirdetett közös cél vagy eszme megvalósítása érdekében.”

A jeles napok ismerete, tisztelete és ünneplése által az emberek közelebb kerülhetnek történelmi múltjukhoz, őseik intelmeihez is. Sajnos korunkban még sokan nem hallják a nemes üzeneteket, a jóra intő szót.

Berényi Ilona

Az elmúlt évben jelent meg Bozóki Antal nemzetközileg elismert jogász, az emberi jogok kutatója és közíró 21. könyve. Az új kiadvány címe és alcíme olvasható a tájékoztatónk illusztrációjaként szolgáló könyvfedelelen. Kiadója a Zentán székelő Vajdasági Magyar Művelődési Intézet. Hajnal Jenő, a nevezett intézmény igazgatója a felelős szerkesztő. A könyv megjelenését a Szülőföld Alap és a Tartományi Művelődési Titkárság támogatta.

Az értékes szöveggyűjtemény összeállítója és szerkesztője nyomtatványokból (naptárak, lexikonok, sajtó) és internetes oldalakról válogatott különböző műfajú írásokat. Főképpen költők, művészek, ismert közéleti személyek, újságírók tárják fel ismereteiket és gondolataikat az egyes ünnepekről, jeles napokról. Bozóki Antal így nyilatkozott az előszóban: „Egy esztendő 365 napja nemcsak hétköznapi napokból és munkaszüneti napokból, hanem ünnepnapokból és eseményekhez kapcsolódó évfordulókból is áll. Ma már elég nehéz eligazodni a világnapok, a nemzeti ünnepek és az emléknapok sokaságában.”

A szerkesztő és munkatársai az újszerű kalendáriumban figyelembe vették az Egyesült Nemzetek Szervezete és a Magyar UNESCO Bizottság által hivatalosan elismert dátumokat. A Magyar Nemzeti Tanács jelölte ki a vajdasági magyarság jeles napjait.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatói, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET
Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása
☎ (024) 555-765 Karadjordje Uf 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

- YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
- Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Bordás Győző** ■ Főszerkesztő: **Pressburger Csaba** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
- Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
- Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
- Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
- Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■